

1	15	5	12
8	10	4	9
11	6	16	2
14	3	13	7

PUZZEL

Nr 104

Als puzzel-liefhebber weet u natuurlijk wat een magisch vierkant is: een vierkant, dat in vakjes is verdeeld, waarin getallen staan. Wanneer men deze getallen in horizontale, verticale of de beide diagonale richtingen optelt, ontstaat steeds hetzelfde getal als som.

Het vierkant, dat ik hierbij afbeeld, is geen magisch vierkant, er maakt zelfs nogal veel aan. De vraag nu is, of u langs de lijnen tussen de vakjes het vierkant in vier stukken kunt knippen en die dan weer op een andere manier aan elkaar kunt leggen, zodat dan een magisch vierkant ontstaat.

Opslossingen moeten uiterlijk woensdag 10 juli a.s. in het bezit zijn van mevrouw Hartstikker, redactie VDH-tje. De volgende prijzen zijn beschikbaar: 1e prijs f 15,—, 2e prijs f 10,—, 3e prijs f 7,50, 4e, 5e en 6e prijs f 5,—.

Hierbij zeg ik het eemlé Ziekentroost hartelijk dank voor het bloemstukje, dat ik als bewijs van meelven tijdens mijn ziekte mocht ontvangen.

J. van der Ree,
Radomantage.

Op het Radiolaboratorium is de heer H. P. Frima werkzaam. Dinsdag 2 juli a.s. kan hij terugzien op een 12½-jarig dienstverband bij ons bedrijf. Proficait.

HAAGSE WERKNEMERS, STEEKT UW VOELHORENS EENS UIT!

Zo u maar even merkt dat een kennis van u van baan wil veranderen, wijs haar dan eens op de mogelijkheid bij Van der Heem te gaan werken. Op verschillende administratieve afdelingen kunnen typistes geplaatst worden. De volgende proficiënties zijn er binnen ons bedrijf: typiste — typiste Nederlands — steno-typiste — afdelingssecretarisse — steno-typiste vreedende talen of secretarisse.

Dan vragen wij uw aandacht nog voor het volgende

In september a.s. wil Van der Heem haar Interne Vakopleiding voor Kantoorpersoneel (I.V.O.K.) weer starten. Wij roepen uw medewerking in om hieraan in uw familie- of kenniskring bekendheid te geven. De dagbladen staan vol advertenties waarin jongeren erop gewezen wordt dat juist de firma X de baan heeft waarin de pas geslaagde tot volle opleiding kan komen. Bij de firma Y bent u ook het beste op zijn plaats en bij de fabriek Z vindt u wat u nergens anders vindt. Bovendien geven sommige grote dagbladen een speciale krant uit, waarin

de diploma behalende jonge mensen op vele interessante beroepen attent worden gemaakt, nogmaals omlijst door aantrekkelijke advertenties.

Het is begrijpelijk dat iemand die van plan is een kantoorbaan te gaan bekleeden uit de veelheid van aanbiedingen geen keuze kan maken. Het is allemaal rozengeur en maneschijn.

Maar wat weten zij van het bedrijf zelf af? Is er een prettige werksfeer? Kunnen zij het zonnetje zien schijnen, of komen zij op een zolderetage terecht? Is er een goede mogelijkheid tot opklimmen in functie, of blijven zij de jongste bediende? Moeten we de hele dag op onze stoel blijven zitten en ons mond houden?

Welnu, op al deze vragen zou u een antwoord kunnen geven, ook al werkt u niet op een kantoorafdeling. U kunt hun dan de specialiaal voor hen hieonder vermelde gegevens over de Interne Vakopleiding Kantoor laten lezen. Deze opleiding is door velen met plezier gevolgd.

Wanneer iemand belangstelling heeft kan hij een afspraak maken voor een oriënterend gesprek met onze heer Oosthoek van de afdeling Personeelszaken.

Het leslokaal van onze Interne Vakopleiding voor Kantoorpersoneel (I.V.O.K.)

Het diploma hebben wij in onze zak we gaan werken. Afdien vrije tijd, of onverwachte vrije lesuren. Afdien kameradschappelijke sfeer van de klas. Niet meer spij's. Morgens half negen beginnen, 's avonds pl.m. 5 uur klaar. 5 dagen lang en dan gelukkig twee dagen vrij.

Denk je zo over een kantoorbaan? Lees dit dan eens. Als je bij Van der Heem komt werken en de Interne Vakopleiding voor Kantoorpersoneel gaat volgen, zul je gedurende een half jaar — want zo lang duurt deze cursus — nog iets van die schoolseier behouden. Je wordt met pl.m. 20 jongelui opgeleid in die al die zaken zo goed weten, maar dan breng je 's middags in de praktijk wat je 's morgens hebt geleerd.

Een schrijfmachine is een vreemd ding als je er nog nooit mee hebt gewerkt en als je niet veel telefonert, is het toch wel even griezelig als vreemde personen je vreemde vragen gaan stellen. Zo zijn er nog meer vakken, waarin de heer Koopman, leraar van deze cursus, je wegwijs maakt. Na een half jaar wordt er een examen afgenomen en ontvang je bij gunstige resultaten een diploma. Van de vorige opleiding zijn alle leerlingen geslaagd.

Kom je eens praten met de heer Oosthoek, ook al heb je geen HBS- of MULO-diploma in de zak? Indien je goede vorderingen hebt gemaakt op eerdergenoemde scholen is er wellicht toch een kans dat je geplaatst wordt.

het V.D.H.-tje

WANDER HEBEM

Redacteur
C. SCHREVEL
Nr. 799
5 juli 1963

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

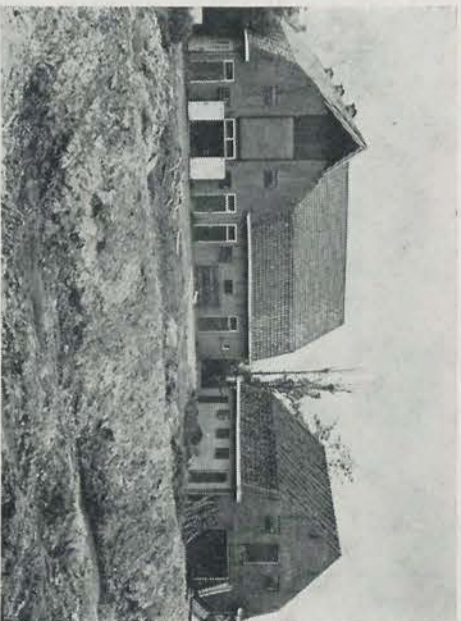
Gebeurt er nog iets in Sneek?

Vermoedelijk zullen vele VDH-tje lezers zich deze vraag gesteld hebben, want Sneek is nogal geruime tijd uit het nieuws gebleven. Wij kunnen u geruststellen, we hebben niet stil gezeten.

De winter is een moeilijke periode geweest. De nieuwbouw heeft geruime tijd stilgelegen ten gevolge van de extra strenge winter en in ons huidige onderzoeksbureau voor de waterleiding (duur 2 maanden). Ondanks dit alles heeft de produktieuitbreiding zich doorgezet. Een van onze produktiegroepen verzorgt de preparatie en uitbouw voor IRAN, drie produktiegroepen maken radio's (voornamelijk portables) te weten de RA 601, 1P01, de RP 563-1 en de RA 631.1 AT.

Met de uitbreiding der produktie ging een toename van het lawaai gepaard, veroorzaakt door het afregelen en controleren van de apparaten. Een oplossing hiervoor werd gevonden door het plaatsen van een tussenschot en een zoldering van geluiddempend materiaal. De elektrische groep kreeg hierdoor een eigen domein. Ook de beschikbare ruimte wordt langerzamerhand te klein; reeds 115 mensen werken er in ons huidige verblijf. Op zomervakantie wordt zich een snel oplopen van de temperatuur voor, teweel mensen werken op een klein oppervlak.

Het plan om na de fabrieksvakantie wederom de produktie uit te breiden heeft ons genoodzaakt naar een andere ruimte om te zien. Door benutting van het gemeentebestuur is het ons gelukt beslag te leggen op een geschikt modelboerderij, die wij in bruikleen hebben gekregen tot de opening van de nieuwe fabriek.

brick een feit is. De foto toont u onze boerderij, die eerst gereinigd werd van de koemest en andere geurrijes een boerderij eigen. De ligging van deze boerderij is vlak bij de nieuwe fabriek, een gunstige omstandigheid dus.

Wat doe je nu als fabriek met een boerderij? Allereerst hebben we een woningzoekende uit Den Haag (tijdelijk) bij kunnen maken met het voorhuis. De afdeling Administratie kan er de zo begeerde ruimte en rust vinden en het Magazijn gaat verhuizen naar de koestal en hoozolder.

In de Vijhouterstraat komt nu ruimte vrij voor de be-doelde produktieuitbreiding. Het prettige hiervan is, dat de radioproductie in één gebouw blijft. Bovendien is er ruimte nodig voor de Gereedschappmakerij, eveneens vergroot om het aantrekken en opleiden van een aantal potentiële gereedschappmakers mogelijk te maken. Ook de rest van de kantoren (Afdelingsleiding, Tijdschrijverij en Werkvoorbereiding) krijgt wat meer armstang en de hoofdten behoeven zich niet meer te stoten aan uitstekende spanten.

Vervolg pag. 2 kolom 3

De trimmers hebben een eigen domein gekregen.

HOE EEN IDEE ONTSTAAT

De man, die in de grijze oudheid het ronde wiel uitvond, verenigde in zijn uitvinding eenvoud en genialiteit.

Zijn idee moet wel het gevolg zijn geweest van een bepaalde behoefte, waarin dringend moest worden voorzien.

Misschien was die uitvinder transportarbeider, zodat hij zelf de vruchten van zijn idee plukte.

Bij Van der Heem gaat het eigenlijk niet zo. Een medewerker ontdekt mogelijkheden bij de produktie van een bepaald onderdeel. Die mogelijkheden drukken op de produktieafdeling en op het humeur van de medewerker. Hij gaat dus zoeken naar een oplossing.

Laten we maar weer een voorbeeld nemen. De heer Van Valen van de Transformatorfabriecage Den Haag zetelt achter een ultra-moderne wikkelautoomaat, met behulp waarvan hij spoelen vervaardigt. Hij ontdekt echter, dat zelfs zulke prachtige apparatuur niet altijd feilloos hoeft te werken. In de 11000 wikkelingen, waaruit elke spoel wordt opgebouwd, worden Micalli-strippen verwerkt, teneinde de verschillende lagen ten opzichte van elkaar te isoleren. De autoomaat snijdt deze wikkelsectoren op vereiste lengte. Dit triacetanfolie heeft echter de onprettige eigenschap, dat het statische elektriciteit ontwikkelt en daardoor magnetisch wordt.

Dit was er de oorzaak van, dat de wikkelsectoren gekreukt en vervormd rond de gewikkelde lagen kwamen, waardoor slechte isolatie ontstond. Het gevolg was: tamelijk veel uitval, weinig bruikbare producten en veel verspilling van materiaal. De heer Van Valen zocht naar een oplossing. Hij constateerde dat de statische elektriciteit kon worden afgevoerd. Hierop dacht de denkende kwam hij tot het beoogde resultaat door rond de steunen, waarboven de spoelen tijdens het wikkelen roteren en waarlangs ook de wikkelsectoren glijden, strookjes koperfolie aan te brengen.

Aldus ontstond een geleidende verbinding tussen het wikkelpapier en de „massa“ van de autoomaat. De stroken werden „geaard“, waardoor het overgrote deel van de statische elektriciteit werd afgevoerd.

„Hierdoor kwam alles in één klap in het reine“, schreef de heer Van Valen op ideeënformulier no 4796.

De Ideëencommissie kon het daarmee eens zijn en honoreerde het idee met f 50,—. Had dit stukje een moraal, dan zou ze kunnen luiden: Verangename uw werk door uw idee. Net zoals de uitvinder van het wiel dat in zijn tijd wellicht al deed.

H. C. J. de Beer.

NIEUWE VLOER IN METAAL-MAGAZIJN

In het Metaalmagazijn Den Haag, dat ondergebracht is in de eerste loods die na de oorlog op het terrein aan de Maanweg gebouwd is, is in de afgelopen weken een nieuwe vloer gelegd.

De oude vloer, bestaande uit straatklinkers, bezat hetzelfde euvel als de straten in de omgeving van Van der Heem, namelijk steeds veel kuilen en gaten. Wanneer bepaalde stukken opnieuw bestraat waren, onstonden (meestal na korte tijd) deze nare oneffenheden in de vloer. Dit veroorzaakte niet alleen moeilijkheden bij de opslag van het materiaal, zoals het scheetzakken van stapels plaatijzer e.d., maar het was ook voor de mensen die in dit magazijn werken minder prettig.

De nieuwe vloer bestaat uit opneembare betonplaten (Stelcomplaten), waardoor een mooie vlakke vloer verkregen is. De meeste van deze platen hebben een afmeting van 2 x 2 meter, slechts enkele zijn iets kleiner en dienen om een goede passing van het geheel mogelijk te maken.

Een vloer van deze samenstelling heeft verschillende voordreffelijke eigenschappen. In de eerste plaats is men niet gebonden aan een maximum vloerbelasting, hetgeen voor een Metaalmagazijn, waar soms materiaal tot 8.000 kg per m² opgestlagen wordt, bijzonder nuttig is.

In de tweede plaats is uit het oogpunt van veiligheid een grote verbetering bereikt. Het scheetzakken van stapels plaatijzer (met het risico van omvallen) behoort tot het verleden en voor de mensen in het magazijn is het prettiger en veiliger werken zonder risico van strukelen of misstappen. Een derde voordeel van deze vloer is dat bij eventuele verzakking van één of meer platen, deze met behulp van voorkleefrubric of takel gemakkelijk te lichten zijn, waarna door opulling met zand de vloer weer gelijk is. In vergelijking met het egaliseren van een klinkervloer is dit een veel gemakkelijker en goedkopere methode.

Wegens het vele en zware materiaal dat verzet moet worden om het leggen van de vloer mogelijk te maken, is besloten niet het gehele magazijn ineens van betonplaten te voorzien. Het voorste gedeelte (aan de Maanweg) wordt op een later tijdstip gedaan, zodra de rest van het magazijn op-nieuw is ingericht.

A. de Vries.

Opslag van de betonplaten op het binnenterrein in Den Haag.

Van der Heem all over the world!

鳥標電視機優良

荷蘭良好出品款式新 機件靈巧為觀衆所歡迎

荷蘭出品鳥標電視機，其構造之精良，功能之靈巧，已為世界各國人士所公認。此種電視機之優點，在於其機件靈巧，構造精良，且其外觀精美，為家庭中之理想裝飾品。此外，其接收力強，畫面清晰，音質優美，為觀衆所歡迎。

鳥標電視機之優點，在於其機件靈巧，構造精良，且其外觀精美，為家庭中之理想裝飾品。此外，其接收力強，畫面清晰，音質優美，為觀衆所歡迎。

荷蘭良好出品款式新

鳥標電視機之優點，在於其機件靈巧，構造精良，且其外觀精美，為家庭中之理想裝飾品。此外，其接收力強，畫面清晰，音質優美，為觀衆所歡迎。

VELEN ZEGGEN DANK

Een wat grote toelofde van dankbetuigingen noodzaakt ons alleen de namen te noemen van werknemers die bij ziekte, huwelijk of jubileum belangstelling en attenties ondervonden van hun collega's.

Het zijn: W. H. J. v. d. Velden, Meubelmakerij; A. L. J. de Winter, Draaietij; P. J. Dekkers, Galvano; L. Verzijl, Zagerij; Joh. W. Reijndorp, Onderhoudsdienst; mev. J. B. Eijman-Barzlay, Produktiebureau; J. Schouwenburg, Bibliotheek; M. D. A. de Groodt, Vrijgave- en Kwal. contr.; J. H. van Zanten, Constr. Bur. Elektrische Apparaten; W. Weerstein, Gereedschapsmakerij; Utrecht; J. J. Voogt, Onderhoudsdienst; W. P. v. d. Velden, Meubelmakerij; A. Ameling, Technische Dienst; Arnheim; J. G. L. Valk, Radiomontage; B. H. Quik, Radiolaboratorium; J. J. Kompen, Arbeidstechnisch Bureau en C. M. de Lannoy, Draaietij.

(SNEEK)

De kantine wordt te klein, waardoor we op echt Haagse wijze, zullen overgaan tot het instellen van twee pauzes.

Dat dit alles moeite en zorgen kost zal u duidelijk zijn, maar we weten ons gesteund door het enthousiasme en de medewerking van hoog tot laag.

Ondertussen gaat de nieuwbouw gestaag voort en wij stellen ons voor u in een volgend VDH-tje hier iets nader over te vertellen.

Voor het eerst een schrijfwedstrijd

De bij Van der Heem al vele jaren gehouden typewedstrijden zijn zo langzamerhand een begrip geworden. Oorspronkelijk bedoeld als een voortgezette training voor typistes, zijn er in de loop der jaren grotere betrekkingen bereikt die soms ver boven de normen voor kwaliteit en kwantiteit van het typen uitkwamen.

Thans is nog een wedstrijd bij Van der Heem georganiseerd, namelijk in het schrift. Gezien de belangstelling die men er

De prijswinnaars van de schrijfwedstrijd. Van r. zittend de dames Van Hal, Van Welbergen, Thijsen, Witteman, Zeegers, Frouwenfelder en Duynhouwer; staande de heren Smullenbroek, Valk, Jans, Van Gool, Frateman, Baumann, Van Scheren, Van der Hoogen, Baak, Klaasman en de dames Schurroo en Valkenburg.

normschrift schrijven, is de idee ontstaan hierin wedstrijden te organiseren, omdat Van der Heem ervan overtuigd is dat het periodiek allegen van proeven, maar dan in wedstrijdverband, een goede stimulans is voor het gehele gebied van het schrijven in ons bedrijf. Zoals de heer G. van Vliet bij het bekeerdmaken van de uitslag van de wedstrijd donderdag 27 juni j.l. opmerkte, zullen velen zich afvragen of het wel nodig is zoveel aandacht aan het schrijven te schenken. De heer Van Vliet en de commissie schrijven zijn ervan overtuigd, dat de kwaliteit van het schrijven minstens even belangrijk is als die van het typewerk. Goed geschreven documenten beïnvloeden voor een bedrijf dat er minder fouten kunnen voorkomen, dat er minder leestijd nodig is, maar vooral ook dat zo'n geschreven stuk direct kan worden gepieerd, hetgeen kostenbesparend werkt.

Ook is het een feit dat er aan de kantijntel tegenwoordig nog veel mankeret. De jonge mensen, maar ook de ouderen, hebben schrijfsnelheden die aanmerkelijk beneden het normale peil liggen; in veel gevallen wordt minder dan 70% of zelfs minder dan 50% van de norm behaald.

De heer Van Vliet ziet voor de schrijfwedstrijden meer mogelijkheden dan voor de typewedstrijden, omdat aan de schrijfwedstrijd veel meer medewerkers kunnen deelnemen, zowel uit fabrieks- als kantoor-afdelingen.

Bij de wedstrijd hebben de deelnemers een snelheidsproef en een netheidsproef afgelegd. Iedere deelnemer was door middel van een proef in een groep ingedeeld, waarbij uitgegaan is van het aantal behaalde letters per minuut. Er zijn 6 groepen, de laagste groep heeft als grens 59 letters per minuut, de hoogste groep komt boven de 100 letters uit. In iedere groep konden drie deelnemers een prijs krijgen; prijzen zoals ook de deelnemers aan de typewedstrijden krijgen: mooie geschenken, waaruit het niet moeilijk is een keus te maken.

Het bekeerdmaken van de uitslag der wedstrijd was gecombineerd met de uitreiking van de diploma's van het 4e examen praktijkdiploma Normschrift, zojuist die middag door 14 medewerkers afgelegd. Allen kregen door drs A. J. van Houwelingen, Rijkschool, voorzitter van de examencommissie, het diploma uitgereikt. Hoewel het normschrift door het ministerie niet is voorgeschreven, sprak de heer Van Houwelingen Rijkschool zijn verluugens erover uit dat bij Van der Heem zo'n grote belangstelling bestaat voor het normschrift.

De geslaagden waren: de heren K. Jansen, Kantoororganisatie; A. Molleman, Kosprijs; G. Haasnoot, Kosprijs; H. J. A. Bouwman, Inneheben; H. K. Okma, T.C.A. en de dames H. C. v. Slingeland, Typenkamer; C. H. v. d. Slujs, Typenkamer; C. M. A. van Hal, Bibliotheek; I. E. Thijsen, Bibliotheek; M. C. H. Duynhouwer, Typenkamer; F. E. M. Witteman, Ponskaartenadministratie; J. van Welbergen, Loonaadministratie; W. A. Bogerd, Magazineadministratie; M. J. Zeegers, Opleiding.

Hiermede betuig ik mijn hartelijke dank aan chefs, collega's en Ziekenroost voor de fruitmand en bloemen die ik tijdens mijn verblijf in het ziekenhuis mocht ontvangen.

Berijfsvoel.
J. Korland.

(Uit Prent in Prent, uitgave van R. S. Stokvis & Zonen N.V.).

De waren op reis en toen... gebeurde het

Het is niet onze bedoeling hoe dan ook de vakantiegoeders die u straks zult smaken bij voorhaat te bederven. Het doel van dit stukje is juist het bederven van deze vakantiegoeders althans enigszins te voorkomen. Bij de talloze vakantie verhalen die ons in de loop der jaren zijn verteld waren er verschillende waarin de opmerking werd gehoord: en toen gebeurde het... De auto of scooter was gestolen... Mijn vrouw was haar nieuwe tas kwijt, waarin zij nu juist een paar onmisbare spullen had zitten... Een van de jongens liep een verwonding op en moest door een dokter worden behandeld... Of ook wel: iemand van ons gezelschap brak een been en moest naar het ziekenhuis worden gebracht...

Nu zijn deze feiten — en dan zijn er nog veel ernstigere op te noemen — al ruim voldoende om de vakantie te bederven. Maar in een aantal gevallen is de financiële nasleep ervan nog erger. Dit nu is het punt waarop wij u willen wijzen.

Natuurlijk breekt u niet voor uw plezier een been of zet u uw auto klaar om gestolen te worden (hoewel sommigen het gemakkelijk maken door alle papieren erin te laten liggen). Deze ongemakken zult u wel zoveel mogelijk trachten te voorkomen.

Uit de vakantie verhalen blijkt ons echter duidelijk dat veel vakantiegangers niets of veel te weinig doen om de financiële gevolgen zoveel mogelijk te beperken. Dat kan niet zo goed vooraf gebeuren en voor een prijs die zeer laag is, gerekend ten opzichte van de totale vakantie kosten. Het vraagt een luttel bedrag u te verzekeren tegen verlies en diefstal van uw eigendommen. Dokers- en ziekenhuiskosten zijn buiten Nederland in veel gevallen aanzienlijk hoger dan wij hier gewend zijn en vallen lang niet altijd geheel onder de verzekering die wij hier in Nederland hebben lopen.

In zo'n geval is een verzekering of aanvullende verzekering (tegen geringe kosten) aan te bevelen.

U gaat heerlijk met uw vrouw en kinderen in de Eifel kamperen. U heeft een fijne tent en een goede kampeeruitrusting. Alles zou fantastisch verlopen zijn als niet per ongeluk een klein brandje ontstond, waardoor een gedeelte van de mooie uitrusting in vlammen opging. Natuurlijk zit u op dat moment daarmee onhandig, maar u zit nog veel meer onhandig als u uitrekent wat het kost om de verloren gegane zaken te vervangen.

U weet al wat wij zeggen willen: even vooraf verzekeren. Het ligt niet op onze weg u aanwijzingen te geven waar u het best dergelijke verzekeringen kunt afsluiten. Wij maken nu eenmaal in het VDH-tje alleen reclame voor onze eigen producten, maar er zijn hiervoor tal van mogelijkheden, waarbij wij u alleen willen waarschuwen dat u, alvorens een verzekering af te sluiten, goed nagaat welke rechte u daarmee verkrijgt. In elke polis, vergeet dat niet, zijn de belangrijkste zaken meestal niet met grote letters gedrukt. Bent u lid van een toeristenvereniging, zoals bij voorbeeld de ANWB, dan kunt u daar alle inlichtingen krijgen die u op dit gebied maar wenst.

Dan nog iets. Wacht niet tot het laatste

moment met een verzekering afsluiten. Er zijn er jammer genoeg teveel die tot het laatste moment wachten, waardoor voor sommigen de zaak niet rond komt op het moment dat zij met vakantie gaan. Als u in augustus met vakantie gaat, kunt u gerust nu elke verzekering afsluiten, want u geeft precies de periode op waarover u verzekerd wilt zijn. Sommige maatschappijen verzekeren per dageneheid, anderen per week.

Noemmers: wij hebben u op deze zaak willen attenderen en eindigen met het voor u belangrijkste: een goede vakantie met alles wat u ervan verwacht.

LEZEN UW KINDEREN DE JEUGDKRANT AL?

Door veel Van der Heemers zal deze vraag met ja worden beantwoord.

Voor degenen die nieuw in dienst zijn gekomen maken wij bekend dat Van der Heem 4 à 5 keer per jaar een speciale krant voor de jeugd doet verschijnen. Als u de namen van uw kinderen opgeeft aan mevrouw Hartstiker, redactie VDH-tje, kan krijgt ieder kind een Jeugdkrant thuis gestuurd.

2 juli: 13 leerlingen van de Technische School, 'Oud-Beyerland', laatste klas afdeling Elektrotechniek

5 juli: 45 leden van de excursieclub Technische Diensl Gemeentebestrijden Heerlen 'smorgens

9 juli: 40 leerlingen van de 3e Technische School te Scheveningen; laatste klas afdeling Metaal

22 juli: 3 adelborsten en een Belgische officier van de Koninklijk Instituut van de elektrotechnische dienst aan het Koninklijk Instituut voor de Marine zullen beëindigen de gehele dag

Public Relations.

VERKOOP RIJWIEL SOLEX

Teneinde teleurstelling te voorkomen, maken wij de Haagse werkmens erop attent dat degenen die nog voor de aansluitende vakantie over een nieuwe Solex willen beschikken, deze kunnen bestellen tot en met donderdag 19 juli: voor de fabrieken Sneek en Utrecht is 18 juli de laatste dag.

De daarna binnenkomende bestellingen kunnen pas in de week van 26 tot en met 30 augustus 1963 worden uitgevoerd.

Oplossing puzzel 103

Horizontaal: 1. onder; 5. album; 9. oor; 10. aan; 11. lui; 12. graai; 13. gaard; 14. Els; 15. tekst; 18. Tyrus; 21. Idoel; 24. sneit; 27. Aal; 28. laden; 30. arand; 32. ere; 33. gin; 34. ree; 35. genus; 36. galen. Verticaal: 1. oogst; 2. nor; 3. drank; 4. rael; 5. angst; 6. blaas; 7. uur; 8. Midas; 16. eed; 17. Edo; 19. yen; 20. uur; 21. inleg; 22. orden; 23. lang; 24. slang; 25. Evert; 26. tijden; 29. arc; 31. nec.

Prijswinnaars

- (f 15) C. de Boer, 2441.
- (f 10) mej. H. Beijersbergen, 1529.
- (f 7-50) C. J. van Spronsen, 1529.
- (f 5) W. M. Bouterse, 3309.
- (f 5) C. Fraleman, 2121.
- (f 5) J. Buurmans, 3360.

Waaron niet, dames?

Waaron zou u niet eens gaan kijken bij een ballet-repetitie bij onze balletleider Henny van Irsen, Schenkstr. 177 Den Haag?

Die repetities zijn dinsdags van 6 tot 7 uur. Een afspraak hiervoor kunt u maken met mevrouw Van Hal, Bibliotheek of mevrouw Van Welbergen, Loonadmi-nistratie. Als leeftijdsgrens hebben wij gesteld: 15-23 jaar.

U weet dat ook dochters van onze per-soneelsleden aan ons ballet kunnen meedoen?

Gefeliciteerd!

HUWELIJKEN

Den Haag: A. J. v. d. Westen, Sputterij, met mej. M. A. Irenburg, d.d. 13-6-1963; J. G. Finkentel, Proefwerkplaats Ontwikkeling Professionele Producten, met mej. C. J. Smit, d.d. 21-6-1963; P. J. Hupkens, Arbeidstechnisch Bureau Maraweg, met mej. A. L. M. M. Schoonbrood, d.d. 21-6-1963; R. A. Heirke Kantelaar, Eindhoven, met mej. G. J. E. Bargmann, d.d. 28-6-1963.

Den Haag: P. Daum, Meelapparatenlaboratorium, met mej. W. Wortsek, d.d. 21-6-1963. Den Haag: H. O. v. d. Reep, Gereedschap-makery met mej. C. A. P. Hutsmann, d.d. 27-6-1963; G. J. Pessenan, Arbeidstechnisch Bureau Maraweg, met mej. I. van Vliet, d.d. 29-6-1963; T. Kertho, Eindhoven, met mej. A. G. van der Meer, d.d. 29-6-1963; J. B. van der Meer, d.d. 29-6-1963; J. B. van der Meer, d.d. 29-6-1963; J. B. van der Meer, d.d. 29-6-1963.

GBORREN

Den Haag: Ronald Simon, zoon van M. O. S. Heymans, Proefwerkplaats Ontwikkeling Professionele Producten, d.d. 4-6-1963; Pieter Willem, zoon van W. Brak, Mechanische Afdeling T. C., d.d. 2-6-1963; Yvonne Anna Cornelia, dochter van M. C. Bax, Plaatbewerking, d.d. 8-6-1963.

Den Haag: Caroline Gesina Martine, dochter van L. A. H. Middendorp, d.d. 12-6-1963; Joan Remko Eduard, zoon van J. F. L. Schouten, Constructiebureau Elektronische Apparaten, d.d. 12-6-1963; Anton Gerardus, zoon van A. Ruyshoek, Central Service Onderdelen Maatschappij, d.d. 16-6-1963.

Utrecht: Erwin, zoon van A. E. Lenssen, Mar-garijn, d.d. 6-6-1963; Johannes J., zoon van J. J. Voorzant, Montage Absteedelijk, d.d. 7-6-1963.

Utrecht: Louise I., dochter van H. H. Tang-kam, Drienerij, d.d. 13-6-1963; Petronella H. J., dochter van A. C. Rippen, Montage Absteedelijk, d.d. 14-6-1963; Desbelle E. C., dochter van O. Matakana, Montage Ketselstade, d.d. 18-6-1963.

Hiermede betuig ik mijn hartelijke dank aan chefs, bazen, collega's en Ziekteverzuim voor het fruit en de bloemen, alsook de belangstelling die ik tijdens mijn ziekte mocht ontvangen.

G. J. Jansen, TV-Montage.

NEDERLAND - WATERLAND

Nederland — waterland! is een veel gehoorde uitdrukking en niet ten onrechte. Grote rivieren stromen door ons land, dat aan de hele west- en noordkust aan de zee grenst. De geschiedenis van het ontstaan van ons land is een heel merkwaardige geschiedenis. Heel vroeger, lang voor onze jaartelling begon was het stuk land, waarop wij wonen en dat de naam Nederland (laag land) gekregen heeft, heel wat kleiner dan tegenwoordig. Op de foto

Op het diepste punt, de Prins Alexander-polder die tussen Rotterdam en Gouda ligt is het vershil met de zee-oppervlakte wel 6½ meter. Wij merken daar door-gaans niets van en denken er dan ook niet verder over na.

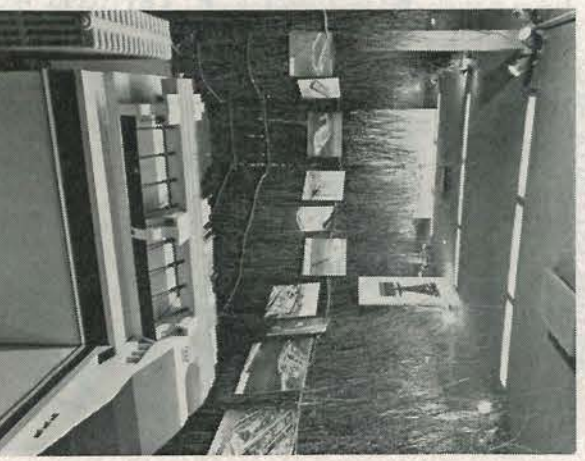
Wie er wel over denken, zijn de water-bouwkundigen. In een vorige Jeugdkrant hebben we iets geschreven over Jan Adriaensz. Leeghwater, de man die grote waterwerken, onder andere de Schermer in Noord-Holland heeft droog gemalen; Noord-Holland dat toen met recht een „hol" land was.

Felle storm en hoog water zetten het land daarom heen vaak tot in verre omstreken onder water met alle droeve gevolgen daarvan voor mensen en dieren en grote schade aan huizen en land. Ons land is vaak geteisterd door overstromingen: in 1421 de St. Elisabethsvloed, in 1530 de Felkivloed, in 1570 de Allerheiligenvloed, in 1717 de Kerstivloed, in onze eeuw in 1916 de laatste Zuiderzeeverstroming en in 1953 de februari-ramp die grote delen van Zeeland, Noord-Brabant en Zuid-Holland deed onderlopen en waarbij meer dan 1800 mensen verdronken, duizenden dieren omkwamen en nog eens duizenden woningen, kerken, scholen enz. weggespoeld of zwaar beschadigd werden.

Jullie hebben op school al geleerd dat men na de Zuiderzee-overstroming besloten heeft deze te gaan inpolderen. Dat was een reusachtig werk, waarvan gewerkt is van 1920 tot 1932. Op de plaats waar vroeger de Zuiderzee was, liggen nu de Noord-Oost-polder, de Markerwaard en Oostelijk en Zuidelijk Flevoland en herinnert het IJsselmeer nog aan de grote binnenzee die er vroeger was.

Na de februari-ramp in 1953 heeft men weer zo'n besluit genomen om een ramp van die omvang te voorkomen. Dat besluit heet het Delta-plan. Jullie weten toch wat een delta is, niet waar? Een gebied waar grote rivieren, vaak gesplijst in verschillende zijtakken, zich een weg bannen naar de zee. In Egypte is ook een beroemde delta: de Nijldelta.

Nu, zo is het bij ons ook. De Rijn, de Waal, de Maas en de Scheldt stromen in Zeeland en het zuidelijke deel van Zuid-Holland in de Noordzee. Het Delta-plan is nu opgezet om deze zeegeaten af te sluiten van de zee zodat deze niet meer onbeteemd binnen kan stromen met zo'n krecht dat de dijken het zee-water niet meer kunnen tegenhouden en doorbreken of weggelagen worden. Dit is een uiterst moeilijke werk, waar een heel leger van mensen van ingenieurs tot polder-tion-gers toe jaren voor nodig hebben om dit uit te denken en uit te voeren.

Gedetailleerd van de tentoonstelling in het Schoonmanseum te Den Haag; jullie zien een model van de spuisluis in het Hartingstiel.

Voor die laatste afsluiting nu gebruikt men de doorlaat-caissons, waardoor het water kan blijven stromen. Bij kentering van het gelei sluit men de schuifbare deuren en blijft alles murrvast zitten. Voor degenen onder jullie die graag

Meisjes en jongens.

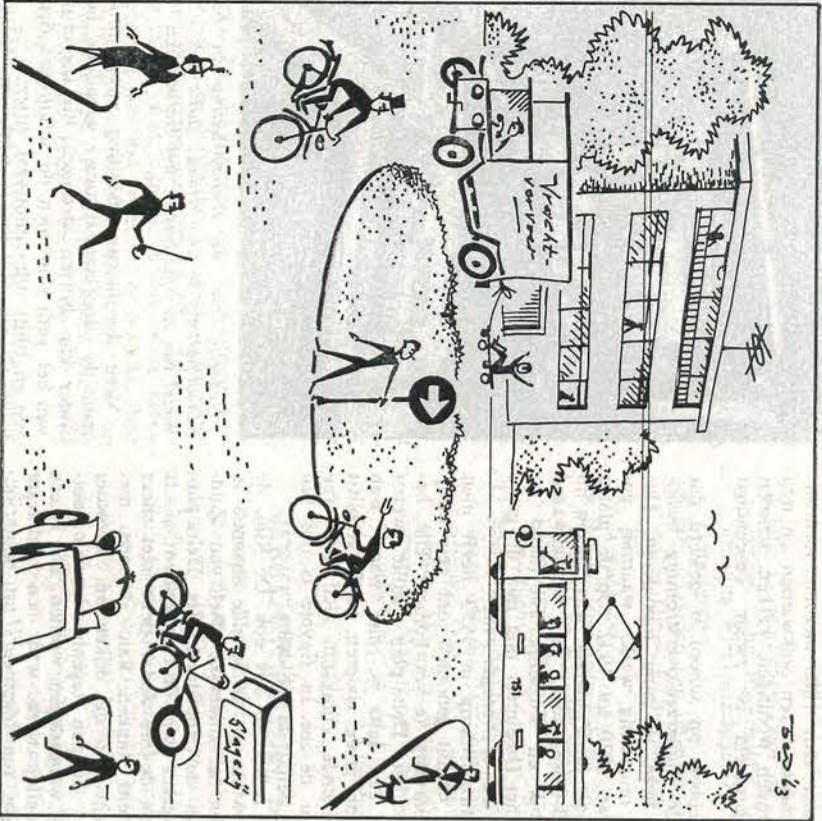
Terwijl ik dit schrijf schijnt de zon met volle kracht in mijn kamer en de thermometer wijst 28° C aan. „Echt geen weer om te puzzelen”, denk ik bij mezelf. „Hier volgt het weerbericht van het KNMI”. Klinkt het uit mijn radio. „De verwachting van vanavond tot morgenavond: aanvankelijk nog enkele zonnige periodes, later vanuit het westen opkomende bewolking met hier en daar een bui; lagere temperaturen.”

Zo gaat dat hier in Holland. Dus toch maar nieuwe puzzels opgeven? Vooruit dan maar, daar gaat-ie.

Voor de kinderen van 4 t/m 7 jaar
Een kleurplaat van oom Ben. Je ziet dat het voorjaar is op die plaat. Neem daarvoor frisse kleuren. Er zijn weer prachtige prijzen te winnen!

Voor de 8, 9 en 10-jarigen
Ki nbe tem loocajie aran ed taberkromi genaag
Gize nek tij ed sammelsoen?
Kikieerd pad
Ni handlol atlas ene hisul
Arwa ed knabel opt erd udinen.

Daar kunnen jullie natuurlijk geen touw aan vast knopen. Het lijkt wel een vreemde taal! Om heel eerlijk te zijn hebben we er even over gedacht om de hele Jeugdkrant zo te laten drukken, maar dan waren jullie over een jaar nog niet klaar met lezen. Dat hebben we dus maar niet gedaan. Overigens: zo vreemd is de taal nu ook weer niet, die hierboven staat afgedrukt. Welnee, het is gewoon Nederlands. Alleen zijn de letters van ieder woord een beetje door elkaar gehusseld. Er moesten namelijk 5 namen van Nederlandse heddies staan. Willen jullie ons even helpen die namen terug te vinden? Succes! Ook als je ze niet allemaal weet, mag je de namen van de heddies, die je wél hebt gevonden, insluiten hoor!

Voor de kinderen van 11 en 12 jaar hebben wij een verhaaltje geschreven. Hier komt het:

DE VERJAARDAG VAN ELS

„Eindelijk was het dan zover... Morgen was het 31 april en dan zou Carla haar 12e verjaardag vieren. Dagenlang had zij er al naar uitgekeken en iedere morgen, de dagen ertoe, dat zij nog zou moeten slapen voor het zover was. Het was moeilijk voor Carla om in slaap te komen. Wat voor cadavertjes zou ze krijgen? Ergens in huis sloeg een klok 10 uur. Door een spelletje van het gordijn scheen het zonnetje naar binnen, precies op het bed van Carla, die maar van haar linker op haar rechter zij draaide en weer terug. Morgen zou ze haar nieuwe jurk aamogen die moeder bij de slager had gekocht. Wat zouden haar zusjes jaloers zijn! Bim, bam, bim, bam... sloeg de ganglakh negen keer. „Al negen uur!” riep Carla, „toch maar proberen om gauw te slapen.” Vlug trok ze haar schoenen uit en kroop in bed. Even later viel ze gelukkig in slaap en aan haar blide gezichtje kon je zien dat ze van erg vervelende dingen droomde.

Toen Carla de volgende morgen wakker werd stond de zon al hoog aan de hemel. Vanuit haar bed zag ze, dat het een prachtige dag zou worden. In een wijp stond ze naast haar bed en voor het raam. In de tuin was vader al een grote bos dalilia's aan het plukken voor op de ontbijttafel. In de blauwe lucht trok een groep zwaluwen voorbij op weg naar het Zuiden, naar koudere streken. In de keuken hoorde ze moeder drink bezig met pannenkoeken. Die was de aardappelen al aan het koken. Maar vlug opschieten, anders kwam ze nog te laat op kantoor! Even wassen, scheren en aankleden en 10 minuten later stapte Carla met een blij gezicht trots in haar nieuwe blouse en rok de eekamer binnen, waar de hele familie, vader, moeder en haar twee broertjes Piet en Kees al op haar zaten te wachten.

En zo begon deze verjaardag. Een beetje rare verjaardag misschien. Want als je het verhaaltje hierboven goed hebt gelezen heb je waarschijnlijk al gemerkt, dat er hier en daar iets niet klopt!

In dit verhaaltje hebben we namelijk met opzet een aantal fouten gestopt. Dingen, waarvan je zegt: dat kan niet! Aan

jullie de taak om die fouten op te zoeken. De meeste zul je gauw genoeg vinden, maar er zitten er ook een paar heel goed verborgen. Denk dus niet te gauw, dat je ze allemaal hebt gevonden. De fouten schriftje je neufs op, met daarbij, waarom je denkt dat 't fout is. We zijn benieuwd!

Puzzels

- O oplossingen van de puzzels in-
sturen vóór 23 augustus 1963 aan
Redactie Jeugdkrant.
- Bij de oplossing vermelden:
- je naam
  - je leeftijd
  - jongen of meisje

Tenslotte voor de kinderen van 13 t/m 15 jaar

Een verkeerspuzzel. Jullie weet dat er alles moet worden gedaan om het verkeer veiliger te maken en het aantal ongelukken te verminderen. Daarvoor moet iedereen zoveel mogelijk atweten van de verkeersregels. Dus jullie ook!

Deze verkeerspuzzel bestaat uit twee delen: een tekening waaruit je alle fouten moet halen en bovendien een aantal vragen, waarvoor maximaal 10 punten zijn te verdienen. De prijzen worden verlost onder degenen die alle fouten in de tekening hebben gevonden en het meeste aantal punten bij de vragen hebben behaald.

1. Hoe oud moet je zijn om een bromfiets te mogen berijden?
2. Noem tenminste 3 punten, waar je op moet letten, als je op een fiets zit en linksaf wilt slaan.
3. Wat is het verschil tussen
4. Wie hebben in het verkeer altijd voorrang?
5. Wanneer moet je van een beschermde oversteekplaats voor voetgangers zeker gebruik maken?
6. Waar tref je knipperbollen aan?
7. Mag je een vluchthevel voorzien van een groen glas links passeren met je fiets?
8. Hoe moet je achterop een bromfiets zitten?
9. Mag je een stilstaande tram op je fiets voorbijrijden?
10. Mag je op je fiets een bromfiets links passeren? En een scooter?

Postzegels verzamelen ... een leerzame liefhebberij

Waarschijnlijk zijn er onder jullie die postzegels verzamelen, maar niet weten of zij ernee zullen doorgaan of niet. Daarom wil ik hierover graag wat in de Jeugdkrant schrijven om het verzamelen aan te moedigen, want het komt je algemene ontwikkeling ten goede.

Zelf heb ik er op school altijd veel plezier van gehad, door de postzegels wist ik voordat er op school over werd gesproken al wat van de muntenheden van verschillende landen, en ook wat koloniën, protectoraten en dominions zijn. Uit albums en catalogi leerde ik van heel wat landen de namen in het Frans, Duits en Engels. Tegenwoordig zijn er veel landen die op hun postzegels reclame maken voor toerisme, voor hun exportproducten en zelfs voor hun politieke stelsel.

De Nederlandse Antillen, vroeger Curaçao geheten naar het grootste van de zes eilanden waaruit de Nederlandse Antillen bestaan, gaven in 1952 een serie kinderzegels uit, zoals wij die ook hier kennen. Van deze zegels konden we leren, dat ook daar de spelletjes haasje-over, hoepelen, vlieger oplaten en groene zwanen-witte zwanen, bekend zijn.

Natuurlijk weten jullie, dat in 1914 de eerste wereldoorlog ontbrandde. Maar in welke maand gebeurde datgene wat er de directe aanleiding toe was en waar? Hierop geven de drie postzegels antwoord die op 28 juni 1917 door het toenmalige Bosnisch-Herzegovina werden uitgegeven. Toen in de tweede wereldoorlog Duitse

parachutisten op Kreta landen, wist praktisch iedere postzegelverzamelaar dat dit eiland tot Griekenland behoort, want de postzegels van dit land werden in 1908 overdrukt met „Hellas”. Ook hoorde men in die tijd weer spreken over Kroatië, Montenegro, Servie enz., landen die deel uitmaken van de staat Yugo Slavië, waar thans de bekende maarschalk Tito regeert.

In welk land vindt men de pyramiden? Kijk maar eens op de oudere postzegels van Egypte. Weet men ook op Cuba wat

een Havana sigaar is? Reken maar, want die hebben ze daar op een van hun postzegels afgebeeld. Wat is het nationale dier in Australië? We vinden het op de postzegels van dat land, namelijk de kangeroe. Ook andere dieren die alleen in dat werelddeel voorkomen heeft Australië op zijn postzegels afgebeeld, zoals de emoe, het vogelbekdier, het koalabeertje, de liervogel, de kookaburra enz.

Allemaal hebben jullie wel eens van Esperanto gehoord, maar wie ontwierp deze taal? Het antwoord geeft een in 1927 door Rusland uitgegeven postzegel, namelijk de Poolse oogarts Dr. L. L. Zamenhof, die leefde van 1859 tot 1917.

Dit was zo maar een aanloopje om jullie belangstelling te wekken. Een volgende keer geef ik enige tips hoe en in welke richting er verzameld kan worden. Dan wil ik iedere keer als ik over postzegels geschreven heb er een prijsvraagje aan verbinden. Hier komt dan het eerste: Wanneer gaf Nederland de eerste postzegels uit, in welke waarden en wie of wat werd erop afgebeeld?

Onder de inzenders van het goede antwoord worden enkele prijzen in postzegels verlost.

P. A. J. v. d. Loo.

BRIEFBUS

Françoise Hofman

Dank je wel voor je briefje. Wij vinden het altijd prettig te horen van jullie te horen. Leuk dat je zo in je schik bent met je prijs. Volgende keer maar weer mee doen! Wat voor vogeltje heb je? Schrijf er nog eens wat over. Dag Françoise, de groeten aan je zusjes.

DE KUNSTSCHILDER

Een kunstschilder in Bergen Binnen Zou weer aan een nieuw stuk beginnen. Maar in plaats van een kwast, pakte hij zijn scheermes toen vast En hij sneed zo pardoos door het linnen.

GRAPJE

Van moet het zijn: 15 plus 17 is 33 of 15 plus 17 zijn 33?
15 33 natuurlijjk.
Niks hoor, dan, jij je zin.
Ook mis, want 15 plus 17 is 32!

De koning en de dochter van de houthakker

Vele jaren geleden leefde er een houthakker die met zijn enige dochter in een huisje vlak bij het bos woonde. Het meisje was zeer verstandig, want van een oude wijze klunzenaar had zij zeer veel geleerd en zo leerde zij op haar beurt haar vader, die helaas nooit op school was geweest. Zij leerde haar vader het gebruik van beleefde woorden. Beleefheid bracht altijd geld op, beweerde zij. Op zekere dag ging de houthakker naar het paleis van de koning en vroeg hem of hij het hakhout mocht leveren. De koning vroeg de houthakker wie hem zo beleefd had leren spreken.

„Mijn dochter, majesteit”, antwoordde de man.

„Welnu, ziehier zijn 20 eieren, die moet je aan je dochter brengen en haar zeggen, dat ze die laat uitbroeden. Als ze erin slaagt, zal ze beloofd worden. Zo niet dan krijgen jullie alle twee straf”. De houthakker keerde naar zijn huisje terug en vertelde alles aan zijn dochter. Het meisje onderzocht de eieren en bemerkte dat ze al gekookt waren, maar gekookte eieren kunnen niet uitgebroed worden.

Zij zei haar vader rustig te gaan slapen en beloofde hem dat alles goed zou aflopen.

Zij nam een pan, die zij met bonen en water vulde en op het vuur zette.

De volgende morgen, toen de bonen geheel gaar gekookt waren, zei het meisje tot haar vader: „gaat u nu op de weg staan waar de koning langs komt, u laat hem de bonen zien en dan roept u „Moge een vruchtbare akker mijn gekookte bonen goed laten opkomen”.

De koning zal u zeggen dat gekookte bonen niet kunnen opkomen en dan antwoordt u „dan is het evenmin mogelijk gekookte eieren te laten uitbroeden”. De houthakker deed wat zijn dochter gezegd had en de koning begreep direct dat dit hem door zijn dochter was voorgedragen.

Maar nu sprak de koning: „Neem dit bundeltje vlas, maak daar zeilen, touw- werk en verder alles van, wat nodig is voor al mijn schepen”.

De houthakker ging verschrift heen en vertelde het nieuwe gevaar aan zijn dochter, want als het niet zou lukken dan zou

de koning hem in de gevangenis werpen en weer zei het meisje hem dat hij rustig moest gaan slapen en dat alles in orde zou komen.

De volgende dag zei het meisje: „koning, wij gaan samen naar de koning”. Toen zij bij de koning waren gaf het meisje de koning een klein stukje hout.

„Wat moet ik daarmee?” vroeg hij, „Majesteit als u van dit stukje hout, een spinnewiel, een spool en een weefgetouw laat maken, dan zullen wij van uw bundeltje vlas alles voor uw schepen maken”.

De koning was zeer verrast over dit antwoord en zei: „Ik wil u nu nog een vraag stellen: „wat werktinkt het vers?” „Machtige vorst, dat is de donder”, maar vooral de leugen”.

De koning raakte daarop zo in bewondering voor de wijsheid van de houthakkersdochter, dat hij besloot haar tot koningin te nemen. En haar vader, de houthakker, mocht zijn verdere leven in het paleis van een onbezorgde oude dag genieten.

W. Visser.

(NEDERLAND - WATERLAND)

Wijlen weten hoe alles in zijn werk gaat bij de afdamming van deze grote zeegeaten wijlen we jullie wijzen op een tentoonstelling over de Delta-werken die op het ogenblik gehouden wordt in het Museum voor het Onderwijs in de Hemsterhuisstraat nr 2e, Den Haag. Deze tentoonstelling is dagelijks geopend van 10 tot 4 uur, 's zondags van half twee tot 4 uur. Je kunt er op eigen houtje heen of nog beter in klasverband. Vraag het eens aan de meester op school, als jullie er nog niet geweest zijn. Je krijgt dan een duidelijke uiteenzetting over wat er zoal gebeurt en al gedaan is, en aan het eind van het bezoek nog een prachtige film die je nog eens goed laat zien hoe alles tot stand kwam en wat er bij komt kijken.

Dat dit enorme werk jaren in beslag zal nemen en miljoenen guldens zal kosten, is gemakkelijk te begrijpen. Nog 15 of 20 jaar zal het duren voor alles klaar zal zijn, een werk dat door de hele wereld bewondering heeft gewekt en dat ons land mooier en veiliger zal maken om in te wonen en te werken.

WIE WAS MORSE?

Wie van jullie weet wat hier staat? Ja, drie punten, drie strepen en weer drie punten. Maar wat betekent dat? Juist, dat zijn drie letters namelijk s.o.s., een aanduiding die jullie allemaal wel kent. Door de radio hoor je vaak een s.o.s.-bericht, dat is dan een oproep aan mensen bij voorbeeld in verband met ernstige ziekte van een familielid.

Waarom heeft men daarvoor juist de letters s.o.s. genomen? Wel, dat is nu juist ontstaan uit die drie punten, strepen en punten, letters van een alfabet, zoals dat is bedacht door S.F.B. Morse.

Wie was die Morse eigenlijk? Samuel Morse werd geboren op 27 april 1791 in Charlestown in de Verenigde Staten. Al vroeg interesseerde hij zich voor de schiedkundige en hij werd daarvan een ijverig beoefenaar. Een schilderij, dat hij op 18-jarige leeftijd maakte, prijkte jarenlang in de burgemeesterskamer in Charlestown. Hij studeerde enkele jaren in Londen, waar hij, na een kort verblijf in Amerika, in 1829 terugkeerde. De kunst bracht echter maar weinig op en in 1832 keerde hij naar zijn vaderland terug, praktisch zonder geld.

Als kunstenaar is Morse niet bekend geworden en misschien zou zijn naam nooit zijn genoemd wanneer hij niet tijdens een reis naar Italië (Morse was toen al in de veertig) toevallig kennis had gemaakt met een natuurkundige die zijn belangstelling opwekte voor de elektriciteit, en wel voor het overbrengen van berichten met behulp van elektrische stroom.

In 1837 — Morse was toen dus 46 jaar oud — ontwierp hij zijn eerste telegraaf, waarbij de tekens in een zigzag vorm op een papieren band werden opgetekend. Later verbeterde hij dit schrift en ging hij uit van punten en strepen en combinaties daarvan (a = . . . — te = — b = — . . . enz.). Zo ontstond het Morse alfabet, dat later ook voor de scheepvaart (draadloze overbrenging) van ontzorgelijk belang zou worden.

Op 27 mei 1843 werd de eerste Morse telegraaf verbinding geopend tussen Washington en Baltimore. Sindsdien is zijn naam onafscheidelijk aan de telegrafie (betekent eigenlijk: verreschrijven) verbonden gebleven. De aanduiding s.o.s. (. . . — . . .) wordt overal gebruikt waar iets of iemand in nood is. Deze letters zijn gekozen omdat ze eenvoudig zijn en makkelijk herkenbaar. De betekenis Save Our Souls (betekent: redt onze zielen) is er pas later aan gegeven.

Morse overleed op 2 april 1872. Met zijn alfabet heeft hij de hele mensheid aan zich verplicht.

MAAK EEN RUIMTESCHIP

Er was eens een jongen in Aken, Die liep oh zo graag over daken, Zijn vriendje zei „joch, Waarom doe je dat toch! Je kan beter een ruimteschip maken!”

het V.D.H.-tje

Redacteur
C. SCHREVEL
Nr 800
12 juli 1963

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

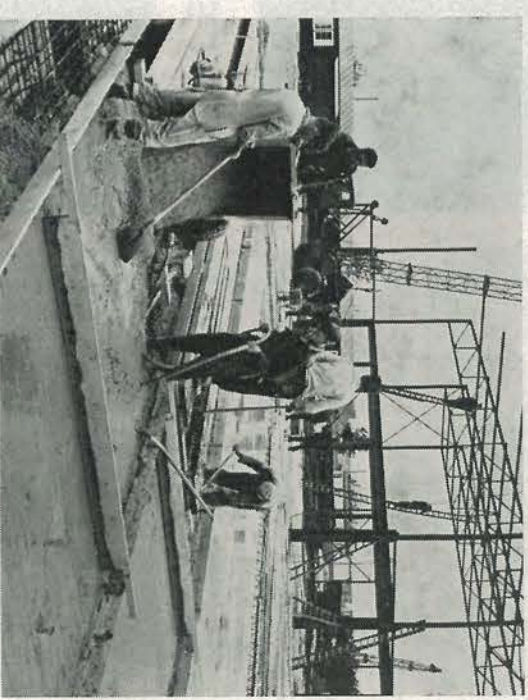
Hoogste punt bereikt

Eindelijk een positief en optimistisch geluid over de nieuwe fabriek Sneek. De bouw is in volle gang en verloopt naar wens. Verleden jaar gaf het industrieterrein aan de weg naar Heerenveen slechts een indruk van verlaten rust. Afsgeknote hepa-len waren de enige tekens die moesten duiden op een nieuw te bouwen fabriek.

Toen uiteindelijk bekend was geworden, dat niet de gemeente Sneek maar Van der Heem zelf ging bouwen, werd de hoofdbouw opgedragen aan de N.V. FRISO te Sneek. Juist toen gestart zou worden, viel de in alle toonarden bezongen winter in. Eerst in april j.l. kwam de bouw langzaam op gang, met de sneeuw nog langs de slootkanten en de vorst op 1,20 m diepte. Het dooiwater wilde vanwege de gesteldheid van de bodem niet afvloeien, zodat de dragline steeds weg-zakte.

De momentele situatie ziet u afgebeeld op de foto's. Zoals u ziet is eerst een dunne laag beton, de zogenaamde afdichtingslaag, tussen de hepalen aangebracht. Daarboven wordt nu veld voor veld de bekisting aangebracht voor de vloerbalken en de werkvloer, in bewapend beton uitgevoerd.

Met gemotoriseerde kiepkarretjes, die in vaktieren Japanners worden genoemd, wordt het beton aangevoerd en gestort tussen vlechtwerk en wapeningsstaven. Op de foto is te zien, dat het betonveld nauwkeurig glad gestreken wordt op afgepaste hoogte. Na enkele weken was het beton van de voorbouw voldoende verhard om de staten

Het sorteren van beton verloopt in het tempo, dankzij de snelle Japanners.

spanten te kunnen plaatsen. Met behulp van twee mobiele kranenwagens heeft de firma Bailey dit werk uitgevoerd.

Op donderdag 27 juni j.l. werd het hoogste punt van de bouw bereikt, te weten de lichtkap van de hoofdingang. Zoals gebruikelijk werd dit op gepaste wijze gevierd. U zult alwel begrepen hebben dat er

van voren naar achteren wordt gewerkt. Nog voor de fabrieksvakante wordt met de dakbedekking van de voorbouw begonnen, evenals met de vloer van de eerste verdieping. Na de vakante worden tussen de staten spanten de verticale kolommen van schokbeton aangebracht evenals de wandelementen. Onmiddellijk daarna worden raam- en deurkozijnen geplaatst. Is het zover, dan zullen wij u opnieuw een beeld trachten te geven van de situatie.

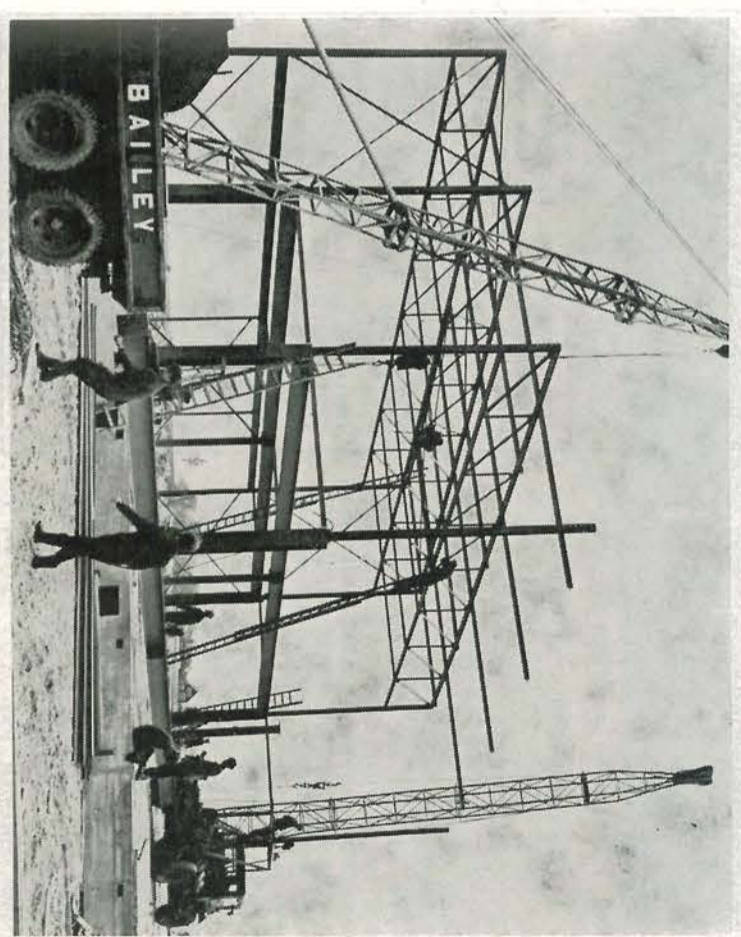
Laatste concert in dit seizoen

Zondag 21 juli aanstaande zal het Kunsimandorkest onder leiding van Anton Kersjes een uitvoering geven van de symfonie in C dur, K.V. 551, van W. A. MOZART.

Dit programma wordt van 20.15 tot p.m. 21.00 uur op de beeldband opgenomen. De uitzending vindt plaats: zondag 18 augustus aanstaande.

Belangstellenden moeten uiterlijk om 20.00 uur in het Ontspanningsgebouw aan de Saturnusstraat 2 aanwezig zijn. De extra HTM-bussen (lijn 30) vertrekken om: 19.45 uur: van het Hollandse Spoor naar de Saturnusstraat; 21.00 uur: van de Saturnusstraat naar het Hollandse Spoor.

Aanvragen voor gratis toegangsbewijzen bij de afdeling Public Relations, toestel 522 — zo mogelijk vóór donderdag 18 juli.

De acrobaten van Bailey in actie. Ook het plaatsen van spanten is een nauwkeurig en soms ook gevaarlijk karwei.

KLEINE BELEVENISSEN IN HET STAALMAGAZIJN

Veranderingen in grote bedrijven, vooral wanneer zij 't bedrijf zelf betreffen, zijn meestal opvallend van aard, maar als 't een of ander klein magazijn is, dan geschieden deze meestal geruisloos en zonder pijn voor de inwonenden. Het grondstofmagazijn Den Haag, alias het metaalfemmagazijn, althans 2933, of zoals wij het onder elkaar noemen het staalmagazijn, is een afdeling, die als voortraadmagazijn en werkplaats een opvallende plaats tussen de vele andere afdelingen bij VDH inneemt.

Ons staalmagazijn doet me dikwijls denken aan een conferencier die na twee nummers te hebben aangekondigd, gelijk weer van het podium verdwijnt. Wij sieden buizen af, wij knippen platen, wij zagen staal, wij leveren stelpennen, normmaatplaten, imbusbouten, wij leveren dit en wij leveren dat, kortom de winkel van sinkel zou er een beginnend snoepkeetje bij zijn, maar als de spullen geleverd zijn, dan heeft de conferencier (het staalmagazijn) zijn nummer in het grote VDH-programma gebracht.

Nu kan het werken op een afdeling bijzonder plezierig zijn, niet alleen door steer, collegialiteit en werking, maar ook door de indeling en het gezicht van de afdeling zelf. Wij, jongens van het staalmagazijn, hebben de laatste jaren althans gedacht wanneer wij de bestrating van het staalmagazijn zagen, dat ons magazijn tot de achtergebleven gebiedsdelen van VDH behoorde. Een lege hertwegen maakte meer lawaai dan 300 kinderen op een Sinterklaasfeestje en was die wagen geladen met producten, dan was er een begeleiding nodig die president Kennedy nog nooit om zich heen heeft gehad, waarmee het u allen nu zeer duidelijk is dat de bestrating in ons magazijn 'pef' was.

Todtst enige maanden geleden de heer Ripholt als een herat in de middeleeuwen op zijn toeter kwam blazen. Wij dachten eerst: dat is zeker de nieuwe schatfuit, maar het bleek het zeer verheugende bericht te zijn dat eind juni het magazijn van stelcomplaten zou worden voorzien. Circa half juni werd begonnen met het ontruimen van het magazijn, maar de produktie moest gewoon doorgaan, hetgeen inhield dat de knippers toen de man-hen van aannemer Van Splunder de oude stenen weghaalden er met een zeer beperkte ruimte geknipt opstonden en de af-sieker als een voetballer op de vierkante meter zijn buisjes stond te draaien.

De belangstelling van andere afdelingen was treffend. Toen de eerste twee stelcom-platen geplaatst waren, hadden zich 12 personen in colonne opgesteld om er even overheen te lopen.

Na enige dagen was de ene helft van het magazijn 'belegd'. Misschien is het wel aardig om in een klein statistiekje het aantal vragen te sorteren dat door het steeds groeiende aantal belangstellenden gesteld werd.

22 personen vroegen wat er ging gebeurden;
48 personen informeerden wat er met de oude stenen zou worden gedaan;
87 Van der Heemers dachten dat de platen te hoog kwamen te liggen;
123 vonden dat het al aardig opknapte;
214 man vroegen „wanneer denkt u dat het klaar zal zijn?“ en

IN EIGEN BEDRIJF OMGESCHOOLD

De met trots getoonde werkstukjes waren een belangrijk punt bij het behalen van het VDH-diploma. Frezen of draaien, dat deze 7 medewerkers vrijdag 28 juni kregen uitgereikt. Zij volgden de 10 weken durende versnelde opleiding in de grondbeginselen van het frezen of draaien, waardoor zij nu kunnen worden overge-plaast naar de Mechanische afdeling Technische Communicatie Den Haag (het de heer Overduin), een afdeling waar deze omgeschoolde werknemers graag worden binnengehaald. De heer Van Biemen zal niet van afdeling veranderen, maar de opgedane ervaring in de Technische Dienst Motorbouw nuttig weten te maken.

In 10 weken werd dit zevental opgeleid in de Bedrijfschool te Den Haag, waar het lesprogramma bestond uit praktisch vakleer en tekening lezen.

De werkstukken, waaraan door ieder plijn 30 uren is besteed, zijn met grote nauwkeurigheid in de meekamer van de Gereedschapmakerij nagemeten; voor de beoordeling is een formulier nodig, dat wel 2 x zo groot is als een vel briefpapier.

In tegenwoordigheid van de examencommissie, leiding en instructeurs van de

1 zei: „Ik kom wel eens terug als het klaar is!“ waarmee hij bevestigde een verstandig man te zijn. Waarvan akte! Bij het einde van dit stukje bedenkt ik mij dat dit enorme karwei, want dat was het toch heus wel, eigenlijk zonder veel opschudding en soesa is verlopen, hetgeen een compliment is voor al de medewerkers.

Wij hebben een paar weken een beetje in de verdrinking gezeten, maar nu hebben wij een fijn magazijn, waarin alleen een soort steegje tussen goed geplavende afdelingen, maar nu is het de Spuistraat in de Van der Heem-stad.

Komt u ook eens winkelen? Maar veegt eerst even op het matje, want we hebben nu een vloertje... om van te eien! W. V.

bedrijfschool, reikte de heer K. J. van Duren, chef Personeelszaken, de gestaa-den het diploma uit.

Op de foto ziet u v.l.n.r. zittend de heren A. W. van Kessel, P. A. van der Poel, B. L. Morrel en G. H. C. v. d. Beekel; zij behaalden het diploma. Frezen: staand de heren D. W. Vonk, A. Tazelaar en J. J. van Biemen, zij behaalden het diploma draaien.

Even aandacht voor onze zieken

Op donderdag 25 juli a.s. zal het Comité Ziekentroost Den Haag een beroep doen op uw offervaardigheid. De bodem van haar schatkist wordt weer aardig zichtbaar, zodat aanvulling dringend gewenst is.

U weet toch wat Comité Ziekentroost tot doel heeft? Al de VDH-medewerkers die enkele weken (langer dan drie) ziek zijn, wordt namens u een kleine attentie gezonden in de vorm van een bloemstukje, een schattig fruit, een boek of iets dergelijks.

Als u zelf wel eens langer dan een dag of veertien, gedwongen door ziekte, thuis hebt moeten blijven, weet u hoe goed het doet om wat van je collega's te horen of met een kleinigheid verrast te worden. Zo gauw toch krijg men het idee vergeeten te worden. Ziek zijn of gedwongen rust moeten houden valt echt niet mee.

Bent u zelf nooit ziek, zegt u? Dat is dan een groot geluk, waarvoor u dankbaar mag zijn. Misschien wilt u daarvan iets laten merken als donderdag 25 juli a.s. u door een van onze collectantes de collectebus wordt voorgedragen. Comité Ziekentroost.

KINDEREN IN UTRECHT MAAKTEN ZELF FEEST

De kindermiddag Utrecht werd dit jaar niet gevuld met kersen- of poffertjes-ten, noch met toneel in het Zeister Openlucht-theater, maar met „eigen werk“; een toneeluitvoering door een groepje kinderen van personeelsleden. „De betoverde halsdoek“ werd opgevoerd. Het is werkelijk een succes geworden. Met veel vaart en plezier hebben de kinderen het gespeeld. Eén van de ouders mocht de kinderen vergezellen en van hen is er één, die graag zijn waardering voor het geheel in het VDH-tje wil uitspreken.

Hier volgt zijn verslag.

Er waren zaterdagmiddag 29 juni rond twee uur ongeveer 150 kinderen en enkele ouders in het intieme zaaltje van Trianon bijen, toen de heer Bottenberg, voorzitter van de Ontspanningscommissie, het kinderdfeest opende.

Na de heer Bottenberg nam regisseur Jansen, die reeds 2 uur doende was met de heer Meijer en de dames Van der Steen en De Nas om het toneel en de veertien jonge artiesten klaar te maken, het woord. Omdat woorden als jonk-

en toverhalsdoek gaf de goede prins de raad uit een betoverd bos een betoverde prinses te halen. Dit werd prompt gedaan. Vier schattige elfjes, die in samenwerking met een aardmannetje de betoverde prinses verzorgden, werden gestoord door de prins. De elfjes waren een beetje vertrietig en het aardmannetje wat jaloeers toen de prins het meisje meenam. Dit be-drijf werd door de jonge spelertjes prima gebracht.

In het derde bedrijf waren we weer in het koninkrijk paleis, waar de familie nog eens bij elkaar kwam. De goede prinses kreeg van de fee en prins haar herinneringsvermogen weer terug. De slechte prins werd het bos ingestuurd met brood en groene zcep. De jonkvrouw kreeg een stralend gezicht, omdat iedereen zag dat ze jonkvrouw was en de koning, met haard in en om de keel, trakteerde op een goed glas wijn.

Tijdens de uitvoering was het muissil in de zaal. Dat kwam vooral omdat er vlot gespeeld werd en duidelijk gesproken. Daardoor was het geheel boeiend. Het

Nog even allemaal op het toneel, voor het doek voorgoed valt.

vrouw, page, e.d. voor de kleinste toeschouwer waarschijnlijk nog onbekend zijn. Het de heer Jansen vóór ieder bedrijf de spelers één voor één voor het doek verschijnen, waarbij hij hen aan het jeugdige publiek voorstelde. Dit was goed gezien en bij de presentatie van de jonge artiesten kwam dan ook vanuit de zaal kinderlijk commentaar, wat op zich zelf al een toneelstuk was.

Toen kwamen de spelers aan het woord. In een goed verantwoord tempo en vol-doende duidelijk voor het gehele publiek, kregen we een page die stof afnam met versleten stofdoppen en meubels borstelde met borstels zonder haar. We kregen een actief hordurende koningin te zien en een koning die arm was, omdat hij alles aan de armen wegaf. Er kwam een prinses uit Dalmatië logeren, die gekoppeld werd aan een lieve prins. Deze prins zag hier niets in, want de prinses was een „kattiekop“. Een lieve fee met brandende staf

doosje Haase Hopjes, dat na afloop de jonge artiesten werd aangeboden, was dan ook dik verdiend; evenals het door de jongens en meisjes bijeengepaarde doosje sigaren, dat, begeleid door wat spontane kusjes van de elfjes, de heer Jansen werd aangeboden.

Deze regisseur, die naast het instuderen van de rollen ook nog voor een groot gedeelte het maken van kostuums uit oude tatekleden, jurken, piama's e.d. voor zijn rekening nam, en dat met groot succes, mag wel eens voor het voetlicht komen. Zeer voldaan ging het jonge publiek naar huis met in de hand een zakje gevuld met snoepgoed.

Bravo jongens en meisjes; goed gedaan! De volgende keer kom ik zeker weer kijken.

Een aanwezige vader.

VOORLICHTINGSAVOND PENSIOENFONDS

Op woensdag 3 juli j.l. heeft het Pensioenfonds een voorlichtingsavond georganiseerd waarbij drs Bunschoten, adviseur van het fonds, een inleiding hield over de nieuwe pensioenregeling die op 1 januari 1962 is ingevoerd.

Er was een behoorlijke opkomst van de deelnemers in het Pensioenfonds, terwijl er ook belangstelling was van hen die nog niet tot het Pensioenfonds zijn toegetreden.

Na een welkomwoord van de heer Van Vliet schetste drs Bunschoten de ontwikkeling van de pensioenen bij Van der Heem N.V. en hoe men na de oorlog uit de spaarregeling tot oprichting van het pensioenfonds was gekomen.

In de oude regeling stonden de premies op de voorgrond. Het pensioen werd bepaald aan de hand van de door de werknemer en werkgever betaalde premie. Bij de opzet van de nieuwe regeling is men overgegaan op een ander stelsel, dat uitgaat van de op te bouwen pensioen-rechten. Men ontvangt namelijk per dienstjaar 1,75% van het per jaar genoten loon of salaris onder aftrek van een bepaald bedrag.

Dit bedrag, het franchisebedrag genoemd, wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld. Waarom is deze aftrek nu noodzakelijk?

Omdat de overheid zich de laatste jaren ook intensief bemoeit met de pensioen-voorziening. De overheid verstrekt namelijk uitkeringen krachtens de:

Invalideitwet (krachtens de op de rentekaart geplakte zegeljes. Dit vormt een stukje pensioen voor personen beneden een bepaalde loongrens).

Algemene Ouderdomswet; Algemene Weduwen- en Wezenwet (voor iedereen die in Nederland gewestigd is en aan de gestelde vereisten voldoet).

De AOW-uitkering bedraagt momenteel reeds f 2.436,— per jaar. Dit betekent, dat iemand die een loon of salaris geniet van f 6.000,— reeds 40% pensioen ontvangt krachtens de AOW. Het pensioenfonds moet dan voor de resterende 30% zorgen om bij een volledige diensttijd aan de 70% van het loon of salaris te komen. Vandaar de invoering van het franchisebedrag.

Kan men nu niet boven de 70% van het laatste genoten loon of salaris uitkomen?

Toch wel want men heeft ook nog het begrip „toetsingsgrondslag“ ingevoerd. De toetsing krijgt men uitgewerkt op 65-jarige leeftijd en werkt over de gehele carrière terwijl de pensioengrondslag alleen werkt over de periode na 1 januari 1962.

Na de pauze was er gelegenheid tot het stellen van vragen. Ondanks de warme zomeravond bleken de aanwezigen bijzonder actief zodat hiervan een dankbaar gebruik werd gemaakt en er zich een levendige discussie ontwikkelde.

Tot slot gaf drs Bunschoten nog een korte samenvatting van het in de loop van de avond behandelde, waarna de heer Van Vliet met een dankwoord aan drs Bunschoten en de aanwezigen voor hun komst de bijeenkomst om 22.35 uur sloot. Drs. C. P. d'Haans.

Waar dat 800 op staat? Gewoon, op het feit dat dit VDH-tje het 800ste nummer is dat verschijnt. Is dat dan iets bijzonders? Ach, op zich zelf misschien niet, want je kunt natuurlijk ook nummer 783 bij de kop pakken en stellen dat dat toch wel een enorm geïsis, als je je realiseert dat slechts één keer per week een VDH-tje verschijnt.

Is daar veel voor nodig om 800 VDH-tjes te maken, zal u misschien denken. Wij daachen van veel en om u dan een indruk te geven verstrekken wij een paar cijfers.

— Er verschijnen elk jaar ongeveer 45 nummers; 18 jaar bestaat ons persoonsorgaan.

— Elk nummer heeft minstens 4 pagina's; die 800 nummers hebben rond 3.500 pagina's lees- en kijfstof gegeven.

— Wij publiceerden rond 5.000 foto's en ongeveer 500 tekeningen.

— Onze Drinkerij heeft om deze nummers te drukken er ongeveer 1.000 man-uurlagen aan besteed, anders gezegd voor één man ongeveer 4 jaar werk.

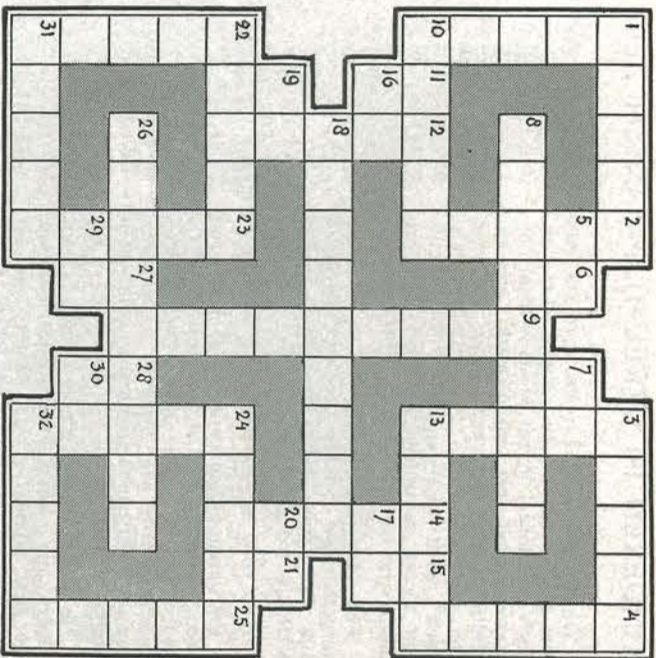
— Er werd 25.000 kg. papier gebruikt en de zetter heeft 24.000.000 letters moeten zetten.

Hoewel mensen werken er mee aan het VDH-tje? Veel... te weinig! Er zijn beklagt onder onze 3.000 medewerkers veel meer mensen die af en toe eens een bijdrage zouden kunnen leveren.

Waarom doen ze dat dan niet? Dat weten wij ook niet, maar wij willen graag meer medewerkers hebben. Is het misschien een stimulans als wij vertellen dat er een bescheiden financieel vergoeding gegeven wordt aan de vrije tijd geschreven wordt? Enfin, wij merken het wel, hopen wij. Intussen is de redactie nummer 801 aan het voorbereiden.

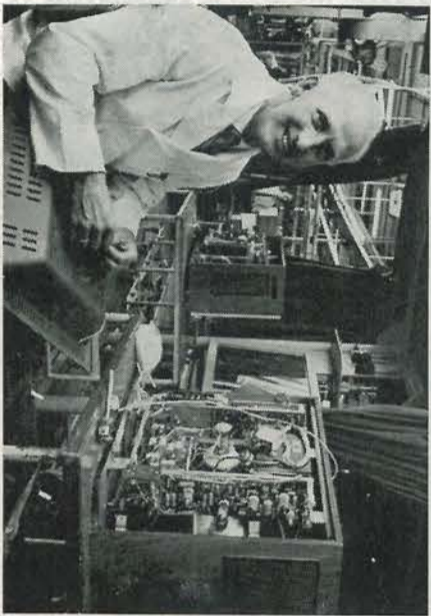
P U Z Z E L

NR 105

Horizontaal: 1. aardvrucht die rauw wordt gegeten; 2. mensjesman; 3. rivier in Ierland; 4. deel van een schip; 5. veplich windtelling; 6. vrucht; 7. met een harde bast; 8. muzieknoot; 9. mannelijk herbarvend dier; 10. omhulsel; 11. lichaamsmiddel per draak; 12. voorzetsel; 13. in zakkooi; 14. doop in Overijssel; 15. oud-hollands klucht; 16. gevolg van slecht gedrag op school; 17. muzieknoot; 18. route substantie, waarvan door de mens gedronken en des winters, maar op verschillende manier, wordt genoten; 19. behoeft aan water; 20. hoog bouwwerk. Verticaal: 1. Wat u op dit moment tracht te doen met verschillende woorden; 2. puntig; 3. scherp voorwerp; 4. in een molen fijn maken; 5. erfgenamen; 6. voorzetsel; 7. muzieknoot; 8. onderdeel van een hoofdstuk; 9. Zuidamerikaans voor oud; 10. in het water, en op het land levend knaagdier; 11. bargeens voor fijnleren.

De heer F. Schoonmaker, werkzaam op de afdeling TV-Montage, is maandag 15 juli 1972 jaar in onze dienst. Wij wensen deze jubilaris een prettige viering toe.

Op 25 en 26 juni deden 8 jongens uit onze Bedrijfsschool Elektronica Den Haag en 1 van daarbuiten examen leerlingsetelsel V.E.V.

Voor examen leerlingensetelsel geslaagd

Tot hun en onze onuitsprekelijke opbuechting shaagden zij alle negen. Een prestatie, die zeker vermelding verdient, als u de examenopgaven en de medekandidaten in aanmerking neemt. De examengroep bestond namelijk uit jongens van KLM, Hoogovens en Van der Heem. Bij de KLM en de Hoogovens zitten de jongens op een apart staande bedrijfs-schoon, waar uitsluitend wordt gewerkt aan de opleiding en niet productief zoals bij ons. Dat ondanks dat al onze jongens er doorkwamen is zeker een felicitatie waard. Speciaal op praktisch-technisch gebied (montage e.d.) kwamen zij heel goed uit de bus; hoe kan het ook anders.

Vrijdagavond 28 juni reikte de heer H. Z. J. K.

Hey in aanwezigheid van de ouders, namelijk op een in ons bedrijf gehouden ouderavond, de diploma's uit, waarbij hij voor iedere leerling een persoonlijk woord had.

De meeste jongens gaan nu door voor radio-monteur en trachten dit te halen voordat het vaderland hen uit onze kring wegroept. Wij feliciteren hun nogmaals hartelijk met de bereikte resultaten en willen daarbij ook de instructeurs betrekken. Ga zo voort en zorg ervoor, dat wij straks alle 9 namen onder het kopje 'Geslaagd voor radio-monteur' kunnen zetten.

De namen van de geslaagden zijn: A. Bal, L. de Bles, J. W. den Hever, C. J. v. d. Hoorn, J. H. Klassen, M. M. Kwechel, R. M. Vergunst, E. L. de Wild en M. de Zwart.

Eerste CAO voor beambten

Reeds tijdens het opstellen van de u allen bekende regeling arbeidsvoorwaarden voor werknemers met maandoorloosheid, tussen directe en werknemersorganisaties overleg gepleegd om te komen tot een collectieve arbeidsovereenkomst die zou gelden voor een groot gedeelte van onze beambten. Tegen de afloopdatum van de laatste geldende regeling voor de maandoorloosheid is de inhoud van deze regeling meermalen onderwerp van gesprek geweest tussen partijen en werkte men bij de nienuwe opzet naar een CAO voor beambten.

In het eerste kwartaal van dit jaar werd over de inhoud van deze CAO volledige overeenstemming bereikt en in het begin van het 2e kwartaal werden namens directie en werknemersorganisaties de definitieve voorstellen ter goedkeuring ingezonden aan de Stichting van den Arbeid. Deze dagen ontvingen wij de mededeling dat de Stichting van den Arbeid, op enkele kleine wijzigingen na, met onze voorstellen accoord gaat, zodat wij binnenkort voor het eerst in ons bedrijf een CAO voor de beambten hebben. Uiteraard zullen wij op korte termijn opdracht geven tot het drukken van de CAO in boekjes, die aan alle betrokkenen zullen worden uitgereikt.

Werknemersorganisaties bij deze CAO betrokken.

De werknemersorganisaties die partij zijn bij deze CAO beambten zijn de volgende:

1. de Algemene Nederlandse Bedrijfsbond voor de metaalnijverheid en de elektro-technische industrie;
2. de Christelijke Bedrijfsbond voor de metaalnijverheid en elektrotechnische industrie (C.M.B.);
3. de Nederlandse Katholieke Bond van administratief, verkopend en verzekeringspersoneel St. Franciscus van Assisi;
4. de Nederlandse Katholieke Bond van hogere, middelbare en lagere technici en chemici 'St. Bernulphus';
5. de Nederlandse Katholieke Bond van werkmesters en ander toezicht houdend personeel;
6. de Nederlandse Bond van middelbare en hogere technici.

Wie zijn beambten?

Volgens de definitie die in artikel 1 van de CAO vermeld staat zijn de beambten die onder deze CAO vallen: alle mannelijke en vrouwelijke werknemers die in dienst zijn van de werkgever en wier functie uitsluitend of in hoofdzaak van administratieve, technische, organisatorische of leidinggevende aard is, alsmede hiertoe gelijk te stellen functies, en die zijn ingedeeld in de maandoorloosheidsklassen 1 tot en met 6.

Geldigheidsdatum.

De bepalingen van de CAO worden van kracht met ingang van 1 april 1963 en gelden tot en met 31 maart 1964.

Functie-indeling.

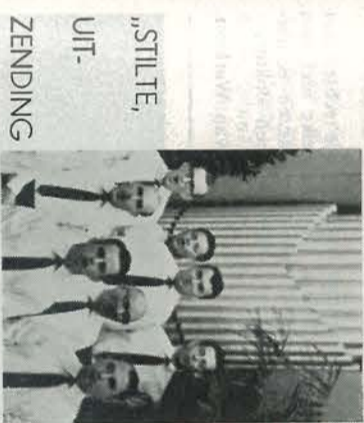
Zoals bekend is wordt de functie-indeling bepaald aan de hand van de functieclassificatie, die in handen gelegd is van een classificatiecommissie. Behalve voor de bazenfuncties is het in deze CAO nog niet mogelijk gebleken voor alle

het V.D.H.-tje

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

Redacteur
C. SCHREVEL
Nr. 801
19 juli 1963

VAN DER HEEM

152 DAGEN NA NU

„STILTE, UIT-ZENDING

Vier en een halve maand geleden, toen wij nog midden in de winter zaten, hebben wij u een verslag gebracht van de opname, die ons maankoor op 23 februari in Hilversum voor de NCRV heeft gemaakt. Wij hebben u toen beloofd, dat wij u op de hoogte zouden houden.

Dat kunnen wij nu doen, want van het bestuur van het maankoor ontvingen wij de mededeling dat de 8 liedjes, die op 23 februari werden opgenomen, zullen worden uitgezonden in de serie „Zingen in de zomer" op 23 augustus en 6 september, telkens tussen 19.10 en 19.30 uur. In iedere uitzending zal een tweetal nummers worden verzorgd door het maankoor.

Volgende week vrijdag dus en vandaag over drie weken: even aïssemen op Hilversum II, de NCRV, waar ter wereld u over drie weken ook mag zijn: in uw tent, uw caravan, uw pensionkamer, de lounge van uw hotel of gewoon lekker rustig thuis.

Vandaag over 5 weken: de derde uitzending. Maar daar zullen wij u op die dag zelf nog wel even aan herinneren.

beambtenfuncties korte functiebeschrijvingen op te nemen, zoals dat wel voor de bazenfuncties het geval is. De classificatiecommissie is druk met deze werkzaamheden doende, zodat mogelijk in een nieuwe CAO de eerdergenoemde korte omschrijvingen wel kunnen worden opgenomen.

Salarissen.

De in de CAO genoemde salarissen zijn niet zoals in de oude regeling de zogenaamde gemiddelde salarissen bij het cijfer 7½, maar standaard-salarissen. Wij wijzen er uitdrukkelijk op dat deze wijziging in feite geen materiele wijziging is, maar tot doel heeft dat men aan de hand van de beoordeling op soepele wijze tot het vaststellen van het salaris kan komen. In de CAO wordt er uitdrukkelijk bij vermeld dat het individuele maandsalaris maximaal 25% hoger en in uitzonderingsgevallen maximaal 10% lager kan zijn dan het geldende standaard-salaris.

Overwerk.

Voor wat het overwerk betreft wijzen wij u op lid 6 van artikel 11, waarin staat: de overwerkvergoeding bedraagt voor elk uur, waarmee de vóór de werknemer als normaal te beschouwen dagelijkse werktijd wordt overschreden 1/180 van het maandsalaris. Sligt de werktijd (inclusief overwerk) per dag boven 9 uren, dan wordt over elk uur meer een vergoeding gegeven van 1/180 van het maandsalaris, vermeerderd met een toeslag van 25%.

Dit betekent dat voor overwerk per dag gezien tot een netto werktijd van 9 uur het salaris wordt betaald: komt de werktijd boven de 9 uur uit, dan wordt het salaris betaald met een toeslag van 25%.

Halve snijperdagen.

Naast hele vakantiedagen kunnen ook halve vakantiedagen worden opgenomen. Het opnemen van minder dan een halve dag is niet toegestaan. Onder een halve dag wordt verstaan de helft van de werktijd van een normale werkdag, aansluitend aan het begin of het einde van de werkdag.

Jungvakantie.

De werknemer, die op 1 september de 19-jarige leeftijd nog niet heeft bereikt, komt op deze datum in aanmerking om in de komende 40 weken onder werktijd een algemene vormingscursus mee te maken, die op kosten van de werkgever wordt gegeven. De cursus wordt op een vaste middag gegeven. Neemt de jeugdige werknemer niet of niet heel bij een vormingscursus deel, dan heeft hij tot en met zijn 19de jaar per kalenderjaar recht op 2 dagen vakantie boven het hem toe-komende aantal vakantiedagen. Een en ander onder de voorwaarde dat het deel-nemen aan een vormingscursus voorrang heeft.

De bedrijfsleider van de ENAF, de heer C. H. Brundman, zal maandag 15 juli a.s. zijn 12½-jarig dienstverhard gedachten, met welke feit wij hem van harte felicitieren.

De fabrieksvakantie nadert met rasse schreden. Het is nu dagen tellen en de eerste koffers kunnen al gepakt worden. Nog even, dan is het, maar buiten, waar de vogelkies fluiten en als 't kon liefst een flink eind van huis.

Ook veel Van der Heemers zullen weer meedoen aan de jaarlijkse volksverhuizing. Met de auto, per trein of met de Solex zullen ze naar het warme, zonnige zuiden trekken.

Op de valreep komen hier nog een paar goede raadgevingen, vooral bedoeld voor hen die Italië, Spanje, Griekenland of Zuid-Frankrijk als vakantiebestemming hebben gekozen.

Ander voedsel, ander klimaat

Een dag volop in de zon en dan 's avonds eten in een van de intieme restaurantjes langs de Middellandse Zee geven een vakantie in het zuiden zoveel charme. Maar het fideel overvloedig op volkomen anders toebeïrdigd voedsel en de wisseling van klimaat kunnen ook vervelende gevolgen hebben. Kou vatten, huidirritatie en lichte maagdarmsproeven missen eisen elk jaar weer slachtoffers.

Veel ziek worden in het buitenland kan worden voorkomen, maar dan moet in de vakantie ook volgens de spelregels worden gespeeld.

Een van die spelregels is: de fles met olijfolie niet rust laten. De kok in de keuken gebruikt niet anders dan olijfolie, en het schepje voor het lekkere uit de fles op tafel kan de druppel zijn, die onze Hollandse maag doet overlopen.

Voedselbederf

De kampeerters en de gelukkigen die in een bungalow logeren zullen wellicht zelf koken. Zij kunnen meer aan de Hollandse pot vasthouden, maar toch moeten ook zij voorzichtig zijn. Door de hogere temperaturen gaat in het zuiden het voedsel veel sneller tot bederf over dan hier. Vooral vis, vlees en alle worstsoorten zijn zaken die de warmte niet kunnen verdragen.

Als u gaat winkelen, koop dan niet te veel ineen. Bewaar de ingrediënten voor uw maaltijd niet te lang. Moet u de ijskast missen, zoek dan een koel plaatsje om als proviandruimte in te richten. Pas bovendien op voor vliegen. Een plastic vliegennet en een vliegennet voor de jacht zijn geen overbodige luxe.

Maaltijden in blik zijn erg handig. Maar pas op voor de gevaarlijke blikvergiftiging en pas op voor al te eenzijdige voeding. Staat het deksel van het conservenblik bol, neem dan geen risico en gooi het blik ongeopend in de vuilnisbak.

Variatie in het menu

Breng variatie in het vakantiemenu. Lukt dat niet, neem dan desnoods een multivitaminetje. Maar tomaten zijn lekkerder dan pillen en de tomaat is rijk aan vitamine A, B en C. Over fruit gesproken, wassen alleen is niet voldoende. Gebruik uw fraaie kammpes daarom niet alleen voor de aardappelen, maar schil er ook de appels en de peren mee.

„Melk is goed voor elk”, is een oude leuze en dat is een waarheid als een koe. Drink in het buitenland echter nooit rauw-pasturiseerde melk of gebruik melk uit blik of melkpoeder. Bent u geen melkdrinker en houdt u het op kool, helder water, weet dan wat u drinkt. Water kan de drager zijn van veel ziektekiemen.

Hygiënische werken voor vakantiegangers

Zelfs het tandenpoetsen met onrein water kan oorzaak zijn van (para)tyfus, om maar één voorbeeld te noemen. Gebruik leidingwater, dan is er geen vijltje aan de lucht.

Veel maag- en buikpijn kan dus vermijden worden. De gouden regels zijn:

1. Gooi alle voedsel weg, dat om welke reden dan ook verdacht lijkt.
2. Drink alleen leidingwater. Is dat niet voorhanden, kook het water dan.

Hygiëne

Niet alleen thuis, maar ook op vakantie is een goede persoonlijke hygiëne van bijzonder veel belang voor een goede gezondheid. Douche daarom geregeld; zwemen is ook prima. Om huidirritaties te voorkomen is het zaak zich na de douche en na het zwemmen goed af te drogen. Opdrogen in de zon is niet voldoende. Bij het afdrogen met de handdoek mogen vooral de plekjes tussen de tenen, tussen de armen en tussen de benen niet vergeeten worden.

Trek — ook op vakantie — geregeld schoon ondergoed aan. Verzorg — ook op vakantie — de vaak onbeduidend lijkende schrammen en wondjes om narigheid te voorkomen.

Kleine tips

Nog een paar kleinigheden, die u en

uw huisgenoten veel narigheid kunnen besparen? Neem een warm vest of een trui mee wanneer u naar het warme zuiden gaat. 's Avonds kan het heel snel afkoelen en het lichte weekendshirt of het fleurige blouseje zijn dan onvoldoende! Een vest of trui zijn bovendien nodig na het zwemmen. Een koudje is dan zo gewaard. En u denkt er toch ook om dat zweetmen, wanneer u net danig heeft getranspireerd, een heel kwalijke zaak kan zijn? Vergeet de asperine niet mee te nemen.

Dit eenvoudige geneesmiddelje kan hard nodig zijn; asperine echter nooit gebruiken bij maag- of darmstoornissen. Bij maag- of buikklachten is norit op zijn plaats. In augustus en september wemelt het bij de Zwitserse en bij de Italiaanse meren van een bepaald soort venijnige steekvliegen. Azaron- of phenanzalf is hier het aangewezen middel om verlichting te brengen bij schier ondragelijke jeukbullen.

Bruin worden

Om dit misschien wat angstwekkende relaas zonnig te besluiten nog iets over het bruin worden. In de zon liggen kan geen kwaad, maar ook hieromtrent: veel uw maat. Bent u de eerste dagen nog in het bezit van een melkwit huidje, ga dan de eerste keer niet te lang in de felle zon. Een kwartiertje, dan later op de dag nog eens en dan geleidelijk opvoeren. Bedek dan hoofd en nek, want dat zijn de kritieke lichaamsdelen bij zonnesteek. Gebruik een goed, degelijk zonnebrandmiddel.

Mocht u tijdens de vakantie echter met ziekte te kampen krijgen, welke niet met een eenvoudig medicijn te genezen is, aarzel dan niet en waarschuw een dokter.

C. P. van Werkum.

Bridgers kampioen in Utrecht

In de onlangs gehouden bedrijfsbridge-competitie voor het kampioenschap van de stad Utrecht slaagde onze bridgeclub erin, na een zeer spannende strijd met veel prominente clubs uit de stad Utrecht, de eerste prijs te behalen.

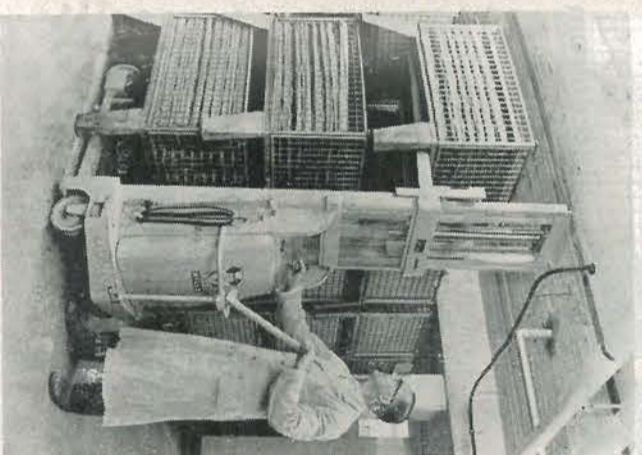
Deze eerste plaats is een mooi succes, vooral omdat in de normale bedrijfscompetitie de teams nu niet direct zulke goede resultaten konden boeken in verband met het sterke spel van hun tegenstanders. Nu bleek echter dat onze bridgers over verhoogde kwaliteiten beschikken om in een

uw huisgenoten veel narigheid kunnen besparen? Neem een warm vest of een trui mee wanneer u naar het warme zuiden gaat. 's Avonds kan het heel snel afkoelen en het lichte weekendshirt of het fleurige blouseje zijn dan onvoldoende! Een vest of trui zijn bovendien nodig na het zwemmen. Een koudje is dan zo gewaard. En u denkt er toch ook om dat zweetmen, wanneer u net danig heeft getranspireerd, een heel kwalijke zaak kan zijn? Vergeet de asperine niet mee te nemen.

Dit eenvoudige geneesmiddelje kan hard nodig zijn; asperine echter nooit gebruiken bij maag- of darmstoornissen. Bij maag- of buikklachten is norit op zijn plaats. In augustus en september wemelt het bij de Zwitserse en bij de Italiaanse meren van een bepaald soort venijnige steekvliegen. Azaron- of phenanzalf is hier het aangewezen middel om verlichting te brengen bij schier ondragelijke jeukbullen.

STAPELAAR bewijst goede diensten

Aan de transportwerktuigen voor het interne transport in Den Haag is een nieuw apparaat toegevoegd, namelijk een stapelaar. De functie van een stapelaar is

De nieuwe stapelaar, hier bediend door de heer E. W. de Visser van het Montagemagazijn, is in staat boorplateaus op elkaar te plaatsen, hetgeen een beter benutten van de magazijnruimte tot gevolg heeft.

tot op zekere hoogte te vergelijken met die van een vorkheftruck, namelijk het op elkaar plaatsen (stapelen) van verza-

SERVICE IN DE FABRIEKSVAKANTIE

Omdat al onze Technische Diensten in Nederland tijdens de fabrieksvakantie doorwerken kunnen wij ook personeelsleden in die periode van dienst zijn bij het opheffen van storingen aan Van der Heem producten. Uitsluitend gedurende deze veertien dagen kan het personeel zich rechtstreeks tot de Technische Diensten wenden.

Voor medewerkers van onze Haagse bedrijven: Melkwegstraat 28, den Haag telefoon (070) 855105. Voor medewerkers van onze Utrechtse bedrijven: Oudegracht 14, Utrecht telefoon (030) 23641. Voor onze Sneekse collega's: Fruinstraat 6, Leeuwarden telefoon (05100) 21483.

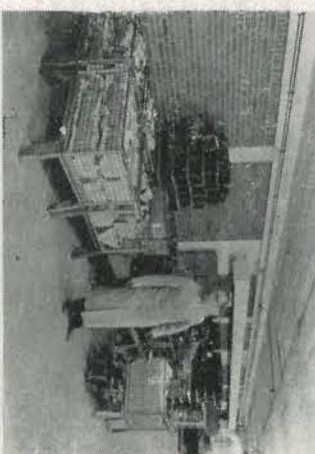
Voor de Solexbedrijvers van onze Haagse fabriek is er nog dit nieuws: dit jaar is de serviceafdeling geopend tot en met onze laatste werkdag (vrijdag 2 augustus '63). Dit betekent echter niet, dat men de vakantiebuit van zijn Solex kan uitstellen tot die laatste dag. Hiervoor moet men (natuurlijk) zeer tijdig een afspraak maken. Op de laatste dag voor de vakantie is de afdeling alleen geopend voor „quick-service“-werk.

N. W. Lagendijk.

melde lasten op pallets en boorplateaus. Er zijn echter enige belangrijke verschillen.

Het belangrijkste is de plaats van de wielen. Bij een vorkheftruck zijn deze zodanig geplaatst dat de as van de voorste wielen altijd tussen de te heffen last en het contragewicht in is. Bij een stapelaar zijn wegens het ontbreken van een contragewicht, de voorste wielen in twee steunarmen gemonteerd die zich onder de voor- en achterwielen bevinden. Deze diemen dus als steunpunt onder de last.

Omdat de stapelaar met de hand verreden moet worden is deze niet geschikt voor het vervoer van goederen over grote afstanden. Wegens het geringe eigen gewicht en de gunstige armelingen is een dergelijk apparaat echter zeer geschikt om in magazijnen te gebruiken, waardoor dan een belangrijke ruimtebesparing ver-

Een foto van de oude situatie toen boorplateaus niet gestapeld stonden opgesteld in het magazijn, waardoor deze veel ruimte innamen.

kregen kan worden. De stapelaar is voorzien van een elektrisch aangedreven hydraulische pomp voor de hefmaat. De benodigde energie wordt geleverd door een ingebouwde batterij. Deze wordt opgeladen door een eveneens ingebouwde gelijkrichter die op het lichtnet aangesloten kan worden. Het apparaat, dat van Zweeds fabriek is, is geleverd door de firma Stokvis. Het hefvermogen is 1000 kg en de hefhoogte 2,80 m.

(CAO BEAMBTEN)

Deze eventueel te genieten twee dagen extra vakantie worden verliend in de maanden mei en november.

Uitkering bij overlijden.

Wanneer een gehuwde werknemer overlijdt, zal aan diens weduwe een uitkering worden gedaan van 2 maanden bruto salaris, ongeschikt het dienstverband, zonder aftrek van reeds te genieten uitkeringen. Valt de overlijdensdatum in enige maand tussen de 1ste tot en met de 15de van de maand, dan gaat de eerdergenoemde uitkering in op de 15de van de betreffende maand; valt de overlijdensdatum na de 15de van enige maand, dan gaat de uitkering in op de 1ste van de volgende maand; de salarisbetaling loopt door tot de datum waarop de uitkering van kracht wordt.

Protocol.

Aan de nieuwe CAO is een protocol toegevoegd, waarvan wij tekst hieronder letterlijk weergeven.

In verband met het feit dat de looptijd van de CAO ook een gedeelte van 1964 omvat, hebben partijen afgesproken dat in de onderhandelings over de vernieuwing van de CAO per 1 april 1964 bij verbetering van de arbeidsvoorwaarden en met inachtneming van het algemene loonbeleid voorrang zal worden gegeven aan uitbreiding van de vakantie met één dag, in welk geval deze uitbreiding betrekking zal hebben op het vakantiejaar 1964.

Functiebeschrijving bazen.

In bijlage I bij de CAO zijn zoals wij reeds eerder meldten korte beschrijvingen van de 4 in onze bedrijven bestaande bazenfuncties opgenomen. Zij dienen alleen ter algemene oriëntatie; de officiële uitgegeve omschrijvingen zijn uiteraard ook aanwezig.

Salariesscalen.

In de in bijlage II afzonderlijk voor mannen en vrouwen opgegeven standaard-salariessen zijn de loonsverhoging van 2½% en de 1% AOW-compensatie verwerkt. Alleen de huursluisen van april 1960 en september 1962 zijn niet in deze salarissen begrepen.

DIT IS HET GEILD WAARD

1 Frank ca.7ct	1 Kroon ca.52ct	1 Shilling ca.50ct	1 Franc ca.7ct	1 Lire ca.05ct	1 Dinar ca.05ct	1 Franc ca.7ct
België	Dene marken	Engeland	Frankrijk	Italië	Jeugo-slavie	Luxemburg
1 Kroon ca.50ct	1 Schilling ca.10ct	1 Escudo ca.13ct	1 Peseta ca.6ct	1 Kroon ca.50ct	1 Mark ca.90ct	1 Kroon ca.70ct
Noorwegen	Oostenrijk	Portugal	Spanje	Isjerho-Slowakije	West-Duitsland	Zweden

Opgave (puzzel 104)

1	15	5	12
8	10	4	9
11	6	16	2
14	3	13	7

Oplossing

1	11	6	16
8	14	3	9
15	5	12	2
10	4	13	7

IDEËËN MET SUIKER

De meeste lezers zullen de hieronder staande afbeelding waarschijnlijk wel herkennen: één van onze kort geleiden in gebruik genomen nieuwe suikerzakjes. Tezamen met 7 andere vormt het de ideeënserie, waarvan er op het ogenblik vier in omloop zijn. De overige volgen spoedig.

Het aardige is dat het denkbeeld dit onderwerp als opdruk van een nieuwe serie te gebruiken... uit de Ideeënbus gekomen is. Na in de loop der jaren al verschillende series te hebben moeten bedenken, van het woordbeeldmerk, onze producten tot afbeeldingen van onze Technische Diensten toe, was de afdeling Public Relations met deze suggestie heel erg geïnteresseerd. Zij werd dan ook direct in de daad omgezet of — beter gezegd — in 8 populaire plaatjes van de hand van onze tekenaar Ben Vroklage.

En het resultaat? Reeds nu een overvloed van aanvragen om onbeschadigde zakjes van de kant van haarstochtelijke verzamelaars. Deze liefhebbers wordt verzocht nog even geduld te oefenen. Niet alleen met de vroegere series gebouwd is, worden behoeve van verzamelaars een partijtje vervaardigd zonder zoete inhoud. Die extra voorraad wordt midden juli verwacht.

VAN DER HEEM N.V.
DEN HAAG • UTRECHT • SNEEK

En het resultaat voor de Ideeënbus? Laat het zo zijn dat u het manneke bent met de hoed in de hand, waarin menige beloning voor goede ideeën komt te liggen.

R. S.

Prijswinnaars

- (f 15-) mej. H. Beijersbergen, 1529.
- (f 10-) W. M. Bouterse, 3309.
- (f 7-50) H. van Kan, 3360.
- (f 5-) E. B. G. Vossenberg, 1526.
- (f 5-) J. C. Warmendam, 2510.
- (f 5-) A. H. Kokke, 1529.

Nederlands Theatercentrum afdeling Utrecht

Wilt u het komende toneelseizoen naar de schouwburg? Via het Nederlands Theatercentrum kunt u 6 voorstellingen bijwonen tegen sterk gereduceerde prijs.

Nadere inlichtingen verstrekt mejuffrouw Kamer, afdeling Sociale Zaken. Op-gave zo spoedig mogelijk in verband met tijdige plaatsreservering. Laatste aanmeldingsdatum 25 juli.

SPIEKEN PER RADIO ONTDEKT

De Portugese leraren zijn vorige week tot het besef gekomen, dat zij in deze atoom eeuw op de hoogte dienen te zijn van de laatste snufjes op elektronisch gebied om het spieken tegen te gaan.

WOENSDAG 24 JULI a.s.

tijdens beide lunchpauzes in de kleine filmzaal van het Ontspanningsgebouw.

Het bestuur heeft kosten noch moeite gespaard om u een keurig stuk werk, dat bovendien gebundeld is in een mooi mapje, te verstrekken. U moet dit wel persoonlijk ahalen, daar u uw handtekening voor ontvangst ervan moet plaatsen. Mag zij nu op uw activiteit rekenen?

VAN HARTE GEFELICITEERD

HUWELIJKEN

Den Haag: G. C. Refrethra, Telecommunicatie-laboratorium, met mej. T. Sissingh, d.d. 12-7-1963; J. J. de Vos, Gereedschapbouw, met mej. D. Storm, d.d. 12-7-1963; T. v. d. Toorn, Mechanische Afdeling T.C., met mej. U. L. de Wilde, d.d. 16-7-1963.

Den Haag: J. Hoogakker, Constructiebureau Elektronische Apparaten, met mej. T. Mooy, d.d. 26-7-1963.

Sneek: G. W. Goodijk met mej. J. J. Gloor, d.d. 19-7-1963.

GEBOREN

Den Haag: Sandra, Francisca, dochter van G. C. Arkenbout, Telecommunicatie-laboratorium, d.d. 3-7-1963; Caroline Josephine Marie, dochter van M. Th. van Ruitenbeek, Centrale Efficiency Groep, d.d. 5-7-1963.

Utrecht: Linda C. dochter van V. F. Silva, Gereedschapmakerij, d.d. 17-7-1963.

Utrecht: Gerard, zoon van H. W. Monné, Gereedschapmakerij, d.d. 3-7-1963.

Sneek: Bernhard Johannes, zoon van C. P. Oosterwijk, d.d. 4-7-1963.

HARTELIJK DANK!

Hierdoor zeggen wij directie, bazen, collega's en de voelbalclub hartelijk dank voor de belangstelling en attenties bij ons huwelijk.

L. H. Vesters en echtgenote,

Utrecht.

Voor de cadeaus, die wij ter gelegenheid van ons huwelijk ontvingen van directie en collega's, zeggen wij hierbij hartelijk dank.

A. J. van der Westen, Stofzuigermontage.

Een middelbare scholier in het stadje Lamego verscheen op school met een verband over zijn oor, zogenaamd omdat hij eraan gewond was. De leraar had medelijden met hem en gaf hem zijn vraagstukken. Alles ging goed, totdat een radio-amateur de rector van de school opbelde met de mededeling, dat er op een bepaalde golfrequentie almaar over wiskunde-sommen werd gepraat.

De „gewonde“ scholier werd op de kamer van de rector ontboden. Onder zijn oorverband werd een kleine radio-ontvanger en aan zijn pols een miniaturzender-tje ontdekt. Aldus toegerust kon hij over alles wat hij niet wist, overleg plegen met zijn broer, die zich met een soortgelijke apparatuur, maar tevens met een aantal wiskundeboeken, op korte afstand van de school had geïnstalleerd.

het v.d.H.-tje

Redacteur
C. SCHREVEL
Nr 802
26 juli 1963

VAN DER HEEM HIBEM

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

SCHAKEN bij Van der Heem

Met spanning hebben de schakers onder ons personeel uitgezien naar de verzenijking van het Van der Heem schakkampioenschap 1963.

Er was enige tijd nodig om de organisatie voor te bereiden; er waren ook enige moeilijkheden te overwinnen. Zo moest worden uitgemakt wat de eertijdsite wijze was waarop dit toernooi zou kunnen worden verspeeld, opdat een ieder ruime kans kreeg bij een mogelijk onfortuinlijk begin toch nog goed te eindigen. Iedereen zal dan ook minstens vier partijen spelen. Voorts was er de kwestie van de te lenen schaakklokken en, in verband met de beperkte speeltijd, de arbitrageproblemen.

Dank zij een bestuurslid van de Voor-burgse Christelijke Schaakveren. (VCSV), de heer Van der Kooij, kon een en ander tot aller tevredenheid worden opgelost. Op de eerste speeldag, maandag 15 juli j.l., was dit ook goed te merken.

Het toernooi wordt verspeeld om de door de heer L. C. Gussenhoven beschikbare gestelde beker; de heer Gussenhoven was ook bereid gevonden de openingszet te verrichten. In zijn openingswoord betrok de heer Gussenhoven onze vestigingen in Utrecht en Sneek en sprak het vertrouwen uit dat voor het jaar 1964 wellicht een toernooioptzet mogelijk is.

Na de symbolische openingzet van de heer Gussenhoven werd het doodsstil in de kleine filmzaal van het Ontspanningsgebouw, slechts de hersens kraakten.

Uitslagen eerste ronde 15 juli 1963:

- 1-0 Markus—Schulte Nordholt
- 1-0 Wolters—Slop
- 1-0 De Jong—Brinkel
- 1-0 Oosthoek—Spijkerman
- 1-0 Hoogakker—Gersiel
- 1-0 Enthoven—Renskers
- 0-1 Schulte—v. t. Walderveen
- 1-0 Breure—Hydra
- 1-0 v. t. Oever—Overbeek

Vastgestelde tweede ronde 22 juli 1963:

- v. t. Oever—Hoogakker
- Breure—Markus
- Oosthoek—Enthoven
- De Jong—v. t. Walderveen
- Gersiel—Overbeek
- Hydra—Schulte Nordholt
- Spijkerman—Schulte
- Brinkel—Wolters
- Slop—Renskers
- Meddens—Schmidt

WEER
2350

Vorige week kon onze Haagse afdeling Expeditie weer een hoeveelheid lege Lexingtonpakjes versturen aan Max Talleur. 2350 pakjes, vertegenwoordigend een waarde van f 23.50, kunnen dank zij uw medewerking worden toegevoegd aan het reeds ingezamelde bedrag ten behoeve van reumapatiënten. Met de al eerder verzonden 1300 stuks is ons aandeel in deze actie dus gekomen op f 36.50.

Verdere collectieve inzending stoppen wij hiermee. Natuurlijk blijven uw persoonlijke bijdragen welkom bij Max Talleur in Amsterdam.

Een prettige vakantie ...

wenst de redactie u, met mooi weer en wat u nog meer wenst. Het VDH-tje zal de komende drie weken niet verschijnen; dit is dus het laatste nummer voor de fabrieksvakantie.

Nog even een paar tips voor de twee weken dat onze bedrijven gesloten zijn:

Moet u door ziekte of ongeluk uw vakantie onderbreken, meldt dit dan onmiddellijk bij de afdeling Personeelszaken van uw bedrijf.

Versmunt u dit, dan komt uw uitkering in gewaar en verbeurt u uw vakantierechten.

En ...

mocht een famillie, vriend of kennis van baan willen verraderen, dan kan hij of zij altijd in de fabrieksvakantie bij ons terecht; wij kunnen namelijk nog steeds in allerlei functies medewerkers plaatsen.

Tot lezens dus op vrijdag 23 augustus a.s. en nogmaals „een fijne vakantie“.

GESLAAGD VOOR:

Het examen Semografie van de Gemeentelijke Centrale School Den Haag (snelheid 130); mej. I. E. Thijssen, Bibliotheek Den Haag.

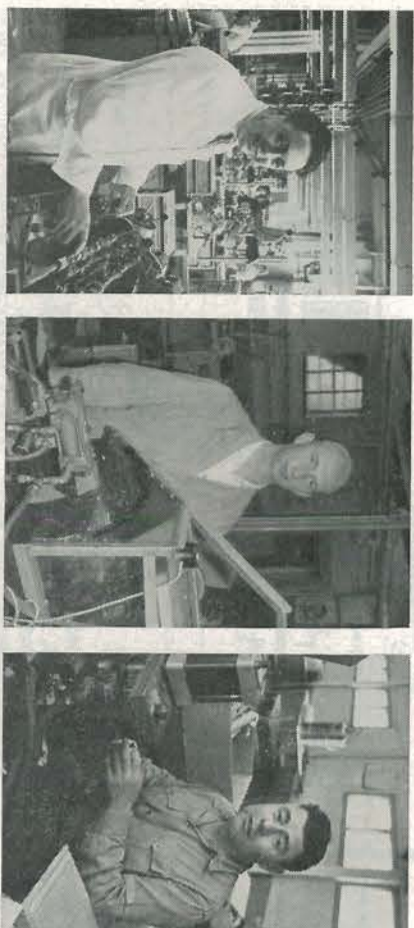
het examen Arbeidsanalist: H. J. Vijver, Arbeidstechnisch Bureau Den Haag.

De heer L. C. Gussenhoven verricht de openingzet van het introductie schakkampioenschap van Van der Heem N.V. Den Haag.

125 JAAR TROUWE DIENST

Deze medewerkers zullen in de komende weken 12½ jaar bij Van der Heem werkzaam zijn. Wij feliciteren hen hiermee van harte en hopen dat de viering van hun jubileum, op welke wijze dit ook gebeurt, voor elk van hen een prettige herinnering zal achterlaten.

Van links boven naar rechts onder ziet u: G. Meyers, Transformatorfabriek, jubileum op 29 juli; J. J. Rensen, Montage Abstederdijk, jubileum op 5 augustus; R. Hoek, Stofzuigmontage, jubileum op 5 augustus; H. C. J. M. Meddens, Verkoop Professioneel, jubileum op 12 augustus; mevrouw G. H. Leydeckers-Fisher, Transistorfabriek, jubileum op 12 augustus; mevrouw M. G. Donkersloot, Ontspanningsgebouw, jubileum op 19 augustus; mevrouw A. M. M. van der Hoff, Lab. Utrecht, jubileum op 15 augustus; W. J. J. van Delt, Montage Abstederdijk, jubileum op 22 augustus; J. de Jong, Meetapparatenlaboratorium, jubileum op 19 augustus; A. Reeuw, Montage Keulsekade, jubileum op 22 augustus.

100 JAAR ROODE KRUIS

In september van dit jaar is het honderd jaar geleden dat de Zwitser Henry Dunant het Internationale Rode Kruis stichtte. Dit feit zal door de gehele wereld herdacht worden. Uiteraard ligt het hoogtepunt van deze herdenking in het land, waar vanaf de oprichting deze voor de mensheid zo nuttige organisatie zijn hoofdkwartier heeft gehad. Omdat de feestelijkheden juist vallen in de tijd dat vele vakantiegangers de bergen opzoeken en er dus een groot deel van de beschikbare logiesaccommodatie voor de van heinde en verre te verwachten deelnemers niet beschikbaar is, zijn de evenementen over een maand verdeeld.

Een van deze evenementen is een ontmoeting van Rode Kruis-helpers uit alle delen van de wereld. Op deze ontmoeting, waarop alle deelnemende landen door een drietal helpers zullen zijn vertegenwoordigd, zullen vele hulpmiddelen en helpmethoden worden gedemonstreerd, die voor het land van herkomst van de demonstrateurs heel gewoon zijn, maar daarbuiten dikwijls volkomen onbekend, terwijl deze middelen en methoden ook elders met veel succes zouden kunnen worden toegepast. Zo zal de Nederlandse demonstratieploeg laten zien hoe gewerkt wordt met de, ook bij onze EHBO-ers goed bekend, schepbaar, een brancard waar de patiënt op kan worden gelegd zonder hem te hoeven optillen.

Deze schepbaar is buiten West-Europa nauwelijks onbekend en aangenomen mag worden dat nog in vele gebieden toepassing heel goed mogelijk is.

Waarom hier zo diep op deze jubileumviering wordt ingegaan? Wij zijn er stiekem een klein beetje trots op dat een van de drie leden van het Nederlandse demonstratieteam een van onze medewerkers is, namelijk de heer J. W. Hoogstraat, Productiebureau Maanweg en dat ons

bedrijf hierdoor een heel klein steentje kan bijdragen aan het slagen van deze internationale ontmoeting, die misschien ook voor de EHBO-ers in ons land en bij Van der Heem nog nieuwe mogelijkheden zal brengen om het doel van het Rode Kruis, het helpen van de medemens, die in nood verkeert, te verwezenlijken.

De Nederlandse ploeg, die behalve uit drie helpers nog uit twee artsen bestaat, zal voor de reis gebruik maken van een van de nieuwste Ford Tannus ambulances, die van de laatste technische snufjes op dit gebied zijn voorzien. Via België, Luxemburg en Frankrijk zal in ongeveer anderhalve dag het bergdorpje Macolin, aan de westkant van de Bietorse worden bereikt. In dit dorpje, op 150 km van Genève, wordt de ontmoeting op zondag 18 augustus in het gebouw van de Ecole Federale de Gymnastique et de Sport geopend. De ontmoeting zal een week in beslag nemen. Daarna zijn de deelnemers nog een weekend de gasten van de Geneeskundige Dienst van het Zwitserse leger, die in het 50 km zuidelijker aan het Meer van Neuchâtel gelegen Colombier zal demonstreren met reddingsmiddelen, die van deze dienst specialiteiten zijn. In de loop van de 27e augustus komt de ploeg weer in Nederland aan.

Zo mogelijk zullen wij u na de terugkeer van onze collega nog iets over zijn belevenissen in Zwitserland vertellen.

ENGELS LEREN

Aansluitend aan de werktijd zal in de eerste week van september weer begonnen worden met een 3-tal Engelse cursussen, te geven door de heer G. A. Wehrmeijer te Den Haag en wel op maandag 2 september: voor enigszins gevorderden; dinsdag 3 september: handelscorrespondentie voor gevorderden; woensdag 4 september voor beginners.

Het lesgeel bedraagt voor elke cursus f12,- per maand. Hiervoor kan subsidie uit het Studiefonds worden aangevraagd. Men schrijft in voor de gehele cursus, dus van september 1963 t/m juli 1964. Opgaven graag vóór 27 augustus a.s. bij afdeling Opleiding, toetsel 544.

ZILVER VOOR M. ZUYDWIJK

De jubilaris Marinus Zuydwijk woog toen hij 25 jaar geleden de geleerden van Van der Heem kwam versterken (nou ja, versterken!) precies 47 kg. was 1,59 m lang, had blauwe ogen en blond haar. Aldus staat vermeld op zijn aanamelformulier. Per heden is er niet veel veranderd, misschien wel de hoeveelheid maar niet de kleur van zijn haar. Door intensief sport te beoefenen weet hij zijn gewicht en zijn figuur binnen de perken te houden.

Wel sterk veranderd zijn de door de jubilaris verrichte werkzaamheden. Als jongste bediende op Inkoop in Den Haag begonnen (beter betiteld als manussje-van-alles) heeft hij in de loop der jaren alle voorkomende karweitjes verricht tot hij nu als inkoop van vele zeer uiteenlopende grondstoffen, half- en eindproducten is ingeschakeld. Daarover nadenkende valt het grote verschil op tussen de mogelijkheden van rond 1939 en thans. Van der Heem had nog niet gehoord over bromfietzen, terwijl alleen de directie over een auto beschikte.

Moest er een spoedboodschap gedaan worden, dan ging dat op de „eigen“ fiets naar station, postkantoor en/of douane. Zonder veel uitleg werd hij er op uitgestuurd en moest hij het maar vinden.

De oorlog greep ook in het leven van Zuydwijk zwaar in. Als vrijgezel en jongste kracht werd hij verplicht om in Duitsland te werk te worden gesteld. Gelukkig is hij die tijd zonder kleerscheuten de boven gekomen en zo zien wij hem weer bij ons terug. Behalve met de eerdergenoemde reeks producten (denk eens aan het dagelijks uitbreidende aantal kunststoffen) heeft de jubilaris zich bijzonder verdienstelijk gemaakt bij het aanschaffen van die artikelen, nodig voor nieuwbouw en uitbreiding van bestaande gebouwen, bij voorbeeld Kastentabrick, Telco-gebouw, Ontvangstecentrum, enz. En dit alles gebeurde altijd met een vrolijk gezicht, steeds een grap en een lach bij de hand, nooit slecht gehumurd. Ongetwijfeld zal deze opgewekte levenshouding zijn weerspiegeling vinden in de vele gelukwensen van collega's, relaties en vrienden die hem met zijn jubileum zullen feliciteren, waartoe op donderdag 29 augustus a.s. de gelegenheid zal worden geboden.

Zelf hoop ik nog vele jaren van zijn prettige aanwezigheid, zijn werklust en zijn zonnige humeur te mogen profiteren. A. Smit.

Muzikale bromfiets

In 1901 werd, aldus „Radmarkt“, zowel in de Verenigde Staten als in 16 Europese landen patent aangevraagd op een rijwiel met muziek. De uitvinder, een zekere Samuel Goss, had een deel van een piano op een fiets geconstrueerd, compleet met hamerfets, die door siften op een cilinder in beweging werden gebracht. Deze cilinder stond uiteindelijk met de wielen in verbinding, zodat het tempo van iedere melodie afhankelijk was van de trapt snelheid. De cilinder was verwisselbaar, zodat men keuze uit verschillende melodien kon maken.

Wij weten niet of de heer Goss nog leeft, maar anders is er misschien wel een andere uitvinder te vinden, die de uitlaatgassen van een bromfietsmotor door orgelpijpen weet te leiden, waardoor de hedendaagse straatgeluiden plaats moeten maken voor een Solex-trapsolde, een Spartatango of een Puch-hoogie-woogie. (Zoals u ziet, weet Ben er wel raad op!).

Overgenomen uit het blad Bromfiets.

89		90	91	92	93	94		95
88	62	63	64	65	66	67	68	69
	61		42	43			44	45
87		40	23	24	25		26	27
86	60	39	22	9	10	11		28
	59		21	8	2	3	12	29
85	58	38	20		1	4	13	30
84		37	19	7	6	5	14	31
	57		18		17	16	15	32
	56	36		35			34	33
							54	53
		55						52
82		81	80	79	78			77
								76

Mocht u niet van plan zijn in uw vakantie een bezoek aan een doo-
hof te brengen, dan is hier een doofof waarmee u geld kunt verdienen.
Als uw oplossing woensdag 28 augustus a.s. in het bezit is van mevief.
rouw Hartstiker, redactie VDH-tje, dan dingt u mee naar de volgende
prijzen: 1e prijs f 15,—, 2e prijs f 10,—, 3e prijs f 7,50, 4e, 5e en 6e
prijs f 5,—.

Zowel voor de heen- als de terugreis in de doofof is een omschrij-
ving gegeven.

1-5 vertrek; 4-10 laag met erts; 11-15 plooi; 14-18 ieder; 17-22
voertuig met één paard; 21-25 zinnebeeld van de hoop; 23-29 pot-
tenbakkerskunst; 28-33 vogel; 34-36 zegelteken; 36-40 aansluit ge-
ven; 41-43 vruchtbaar plek in een woestijn; 42-44 soort stof; 44-46
tijdrekening 46-51 vang- en zendtraad; 50-53 zwarte; 52-55 lawai;
55-59 wie tot een kerk behoort; 60-61 troefkaart; 62-66 zangspel;
65-70 knol; 70-75 iemand met magere benen; 74-79 plotseling;
78-81 kerktied; 81-83 Mohammedaans bedehuis; 83-86 uitbouw;
85-88 specerij; 89-92 voorwerp, waaraan iets hangt; 93-95 zuid-
vrucht.
95-94 moeder van Castor en Pollux; 93-91 werparker; 90-88 zij-
rivier van de Rijn; 89-87 leger; 86-85 elastiteit; 84-82 serie;
82-81 totaal; 80-79 verbinding; 79-77 sievig voorwerp, dat met een
gebroken lichaamsdeel mee verbonden wordt; 76-74 wat; 73-71
schel; 72-70 ovaal; 69-68 plaatsje in Overijssel; 67-64 tijd; 63-58
Italiaans volksvoedsel; 58-57 vochtmaat; 56-54 moeilijke keus uit
twee dingen 53-50 neerslag; 49-48 keuring; 47-45 potsenmaker;
45-42 teruggang; 42-39 zijrivier van de Rhone; 39-38 roem; 37-35
handvat; 35-31 afbeelding van iemand; 32-30 kunstproduct; 29-27
grote steen; 26-24 tijd; 23-20 geleerd; 19-16 stad in Friesland;
16-13 overstaande sluiting; 12-9 gomhars; 8-7 roofter 6-2 deel-
teken; 3-1 tam.

Beloonde ideeën

Kort geleden publiceerden wij een lijst van beloonde ideeën en reeds nu is het weer nodig, temende u op de hoogte te houden, een nieuwe publicatie te doen; een verheugend verschapstel dat steeds meer mensen hun aandeel langs deze weg leveren om de gang van zaken in ons be-
drijf voor zover mogelijk te verbeteren. Een belangrijke factor daarbij is dat zij die bruikbare ideeën inzenden er ook direct zelf financieel voordeel van hebben.

MAANWEG

F. D. P. Kouwenberg, Draaiertij, f 50,—.
Door uw voorstel was het althans tij-
delijk mogelijk 2 bewerkingen te combi-
neren, waardoor uiteraard een belangrijke
besparing ontstond.

L. Slofbergen, PO-groep, f 50,—.

De samenstellafel voor kasten die u
aanbeveelt geeft goede vooruitzichten voor
belangrijke besparing en kwaliteitsver-
betering. Bovenstaande beloning is een voor-
lopige. Er zit dus waarschijnlijk nog meer
in het vat.

J. J. Veltman, Radlomonage, f 20,—.

Gebruikte tri door speciale watten fil-
tteren, was uw voorstel. Dit was niet
alleen een vlotte zuiveringsmethode, maar
bespaarde bovendien door het feit dat niet
alle tri gedestilleerd moest worden.

J. Bruin, Grondstoffemagazijn, 2 x f 10,—.
**M. Meeuwse, Transformator-fabri-
cage, f 15,—.**
F. P. D. Kouwenberg, Draaiertij, f 12,—.
**F. M. Doodard, In-
koop, D. Jackson, Mechanische Afdeling
T.C., W. Punt, Mechanische Afdeling T.C.
en P. C. Zuidwijk, Transformatorfabri-
cage, ieder f 10,—.**
G. van der Zwan, Draaiertij, f 6,—.
**M. Bostelaar, Transfor-
matorfabriecage, mei, J. H. Hoedema-
kers, Hoofdhoedhouding, J. de Jong, TV-
Montage, W. A. van Leeuwen, Bewakings-
dienst en G. ten Pietrek jr, Hoofdboek-
houding, ieder f 5,—.**

UTRECHT

W. L. Clements, Magazijn, f 75,—.

Naar uw mening kon het stampen van
een bepaald onderdeel in verband met
hoge transport- en verwerkingskosten be-
ter aan de Maanweg dan in Utrecht ge-
schieden, waardoor u een belangrijke
besparing aanaft.

L. Vrooman, Gereedschapmakerij, f 30,—.

Twee goede ideeën uwerzijds leverden
bovenstaande beloning op.

A. W. C. Verweij, Montage Abstederdijk, f 25,—.

U bedacht een voorziening voor het tin-
bad na het uitvallen van de vertraging-
kast.

Jubileum M. Huysman

1 augustus a.s. is het 25 jaar geleden
dat de heer M. Huysman, chef van de
afdeling Eindmontage T.C. te Den Haag,
bij Van der Heem in dienst kwam. In
verband met de aanstaande vakantie is
de viering van dit jubileum enkele we-
ken uitgesteld. 12 september zal de hul-
diging plaatsvinden. Tegen die tijd zullen
wij in het VDH-tje hierop nader terug-
komen.

Voor het eerst heeft Van der Heem Sneek een jubilaris in haar midden. De heer W. J. Laurentius, die jarenlang in Den Haag werkzaam was, zal maandag 19 augustus a.s. 19½ jaar in VDH-dienst zijn. Proficiat.

Maandag 29 juli a.s. is het 12½ jaar geleden dat de heer J. Woltjer bij ons in dienst trad. De heer Woltjer, die thans op de afdeling Spoelenfabriecage werkzaam is, fietertken wij hierbij met dit heuglijke feit.

het V.D.H.-tje

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANWERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

Redacteur
C. SCHREVEL
Nr. 803
23 augustus 1963

VANDER HEEM

Leeg - rustig - rommelig

Zo, dit is dan weer het eerste VDH-tje dat u na fabrieksvakantie thuis ontvangt. Is de vakantie voor u alles bij elkaar nogal meegevallen? Laten we hopen van wel.

U, vakantiegangers, bent er in elk geval twee weken tussenuit geweest; dat hebben wij allemaal op zijn tijd nodig om eens werk te laten en eens te doen waar we zin in hebben, zelfs al is dat niets doen.

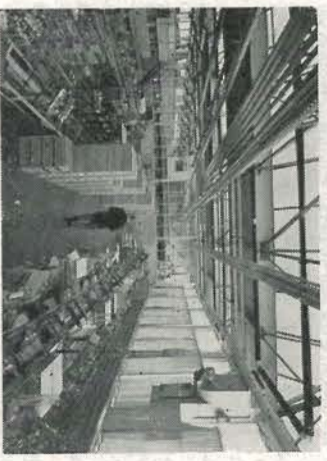
Wij geregelde achterblijvers in de fabrieksvakantie leven in deze twee weken, al werken we in precies hetzelfde bedrijf, maar ons gevoel een klein beetje in een andere wereld.

Als je het bedrijf doorkoopt kan je minuten lang lopen zonder een levend wezen tegen te komen. Op een andere afdeling is niet het ontbreken van mensen dat je treft, maar meer de toestand die de huisvrouw thuis doet uitroepen: let u maar niet op de rommel.

Op sommige plaatsen moeten grote reparaties gepleegd worden en gaat de anders zo ordelijke afdeling volkomen op zijn kop. Andere afdelingen waar niets gerepareerd moet worden gapen u aan met hun enorme leegte.

Nu moet u uit het bovenstaande niet de indruk krijgen dat de ongeveer 200 Van der Heemers, die noodzakelijkerwijze in de fabrieksvakantie achterblijven die twee weken in een diepbedroefde stemming vertoeven en regelmatig een traan moeten wegpinken.

Dit is bestisl niet het geval. In de beste stemming worden enorme hoeveelheden werk verzet onder geheel andere omstandigheden dan wij in de overige 50 weken gewend zijn. Met zo'n betrekkelijk kleine groep heb je veel meer contact met elkaar en je helpt elkaar waar het nodig of wenselijk is.

GESLAAGD VOOR:

het diploma Elektrotechnisch opzichter tekenaar: W. N. M. v. d. Slap, Constructiebureau Telco;
het diploma Aspirant Machine-constructeur: C. T. v. d. Tol, Mechanische afdeling T.C. Den Haag;
het IVIO-Sleuteldiploma: S. H. Bennink, Gebouwendienst Den Haag;
het associatie-diploma Wiskunde voor Economische Wetenschappen: R. Kessenich, Interne Controle Den Haag;
het diploma Elektronica-monteur voor Economische Wetenschappen: VEV: G. A. Ambrust, Eindmontage T.C. Den Haag.

